

**TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK
ANONİM ŞİRKETİ VE
BAĞLI ORTAKLIĞI**

31 Aralık 2019 Tarihi İtibarıyla ve
Aynı Tarihte Sona Eren Yıla Ait
Konsolide Finansal Tablolar ve
Bağımsız Denetçi Raporu

5 Mart 2020

Bu rapor 5 sayfa bağımsız denetçi raporu ve 64 sayfa konsolide finansal tablolar ve konsolide finansal tablolara ilişkin açıklayıcı dipnotları içermektedir.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE BİLANÇO.....	1-2
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU.....	3
KONSOLİDE ÖZ KAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	4
KONSOLİDE NAKİT AKIŞLARI TABLOSU.....	5
KONSOLİDE MALİ TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR.....	6-64
NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU.....	6
NOT 2 FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	7-32
NOT 3 DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR.....	33-34
NOT 4 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	34
NOT 5 FİNANSAL YATIRIMLAR	35
NOT 6 KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR	35
NOT 7 DİĞER FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER	36
NOT 8 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	36-38
NOT 9 TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR	38
NOT 10 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR	39
NOT 11 DİĞER ALACAK VE BORÇLAR	39
NOT 12 STOKLAR	40-41
NOT 13 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER.....	41
NOT 14 MADDİ DURAN VARLIKLAR	42-43
NOT 15 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	44
NOT 16 KULLANIM HAKKI VARLIKLARI.....	45
NOT 17 TAAHHÜTLER.....	45
NOT 18 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	45-46
NOT 19 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR.....	46-47
NOT 20 SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ	47-49
NOT 21 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	50
NOT 22 ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA SATIŞ DAĞITIM GİDERLERİ VE GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	50-51
NOT 23 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER	51
NOT 24 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER.....	51
NOT 25 ÇEŞİT ESASINA GÖRE SINIFLANDIRILMIŞ GİDERLER.....	52
NOT 26 FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ	52
NOT 27 DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ	52
NOT 28 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	52-54
NOT 29 PAY BAŞINA KAZANÇ.....	54-55
NOT 30 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI	55
NOT 31 KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ	55
NOT 32 YÜKSEK ENFLASYONLU EKONOMİDE RAPORLAMA	55
NOT 33 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ .	55-63
NOT 34 FİNANSAL ARAÇLAR	64
NOT 35 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	64

KPMG Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İş Kuleleri Kule 3 Kat: 1-9
Levent 34330 İstanbul
Tel +90 212 316 6000
Fax +90 212 316 6060
www.kpmg.com.tr

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türk Hava Yolları Teknik Anonim Şirketi Genel Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Türk Hava Yolları Teknik Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklığı (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS"lere) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına ("BDS"lere) uygun olarak yürütülmüştür. BDS'ler kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan *Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar* ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Hasılatın muhasebeleştirilmesi ile ilgili muhasebe politikaları ve kullanılan önemli muhasebe tahmin ve varsayımlarının detayı için Dipnot 2.5.2'e bakınız.

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
<p>Grup'un hasılatının büyük bir kısmı uçak bakım gelirlerinden oluşmaktadır ve edim yükümlülüğü yerine getirildikçe hasılatı konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmektedir. Ayrıca Grup malzeme satışlarından da hasılat elde etmektedir. Grup, satışını yaptığı malzemeleri müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde hasılatı finansal tablolara almaktadır.</p> <p>Grup'un faaliyetlerinin niteliği ve operasyonlarının büyüklüğü gereği, hasılat tutarının doğru bir şekilde belirlenmesi ve ilgili olduğu raporlama döneminde finansal tablolara alınması önemli ölçüde yönetim muhakemesi gerektirmesi nedeniyle, hasılatın muhasebeleştirilmesi kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.</p>	<p>Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Müşterilerle yapılan mevcut sözleşmelerin analiz edilmesi, cari dönemde hasılat elde edilen satışlar açısından muhasebe politikalarının TFRS 15'e uygunluğunun ve Grup'un hasılat elde ettiği unsurlarla ilgili açıklamaların yeterliliğinin değerlendirilmesi, - Grup'un dönem içerisinde hasılat ile ilgili yapmış olduğu yevmiye kayıtlarının değerlendirilmesi; - Grup'un hasılat sürecinin anlaşılması ve hasılat sürecindeki kontrollerin tasarım uygulama ve işleyişinin etkinliği test edilmesi, - Örneklem ile seçilen satış işlemleri için alınan satış belgeleri aracılığıyla faturası kesilmiş ürünlerin kontrolünün müşterilere devrinin gerçekleşip gerçekleşmediğinin değerlendirilmesi ve bu suretle hasılatın ilgili olduğu doğru raporlama döneminde finansal tablolara alındığının test edilmesi, - Örneklem seçimi ile belirlemiş olduğumuz müşteriler için doğrudan temin edilen dış teyitler ile ticari alacakların varlığı ve bakiyelerin doğruluğu test edilmesi, - Grup'un finansal tablolarında hasılat ile ilgili yapmış olduğu dipnot açıklamalarının TFRS 15 uyarınca yapılması gereken açıklamalara uygun olup olmadığının değerlendirilmesi.

İlişkili taraf işlemleri

İlişkili taraf işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ile ilgili detaylar için Dipnot 8'e bakınız.

Kilit Denetim Konusu	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
<p>Konsolide finansal tablolardaki hasılatın büyük kısmı ilişkili şirketlerin uçak bakım gelirlerinden ve malzeme satışlarından meydana gelmektedir. Söz konusu ürünlerin satışı, toplam hasılatın yaklaşık %80'ini oluşturmaktadır.</p> <p>Grup'un ilişkili taraflarından elde etmiş olduğu hasılat tutarının önemli bir büyüklükte olması ve işlem sayısının çokluğu nedeniyle ilişkili şirketlerle gerçekleştirilen işlemler kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.</p>	<p>Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grup'un ilişkili taraflarıyla yapmış olduğu işlemlerin incelenmesi, bu işlemlerin niteliklerine dair açıklamalar elde edilmesi, - Dönem içerisinde ilişkili taraflardan elde edilen hasılatın örnekleme yoluyla detay denetim testleri yapılmak suretiyle ilgili dokümanların ve diğer destekleyici belgelerin incelenmesi, - Finansal tablolara yansıtılan ilişkili taraf bakiyelerinin doğruluğuna ilişkin dış teyitlerin temin edilmesi ve tutarların finansal tablolar ile uyumunun kontrol edilmesi, - Grup'un işlemlere uygulanan fiyatlarının emsale uygun olup olmadığının değerlendirilmesi, - İlişkili taraflara ve bunlarla gerçekleştirilen işlemlere ilişkin finansal tablo dipnotlarında yapılan açıklamaların yeterliliğinin ve uygunluğunun değerlendirilmesi.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

- 1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Şirket'in 1 Ocak – 31 Aralık 2019 hesap döneminde defter tutma düzeninin ve konsolide finansal tablolarının TTK ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
- 2) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of KPMG International Cooperative

Gökhan Atılgan, SMMM
Sorumlu-Denetçi
5 Mart 2020
İstanbul, Türkiye

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihi İtibarıyla Konsolide Bilanço****(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)**

	Dipnot	Bağımsız	Bağımsız
	Referansları	Denetimden	Denetimden
		Geçmiş	Geçmiş
		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar			
Nakit ve Nakit Benzerleri	4	26.868.411	35.019.019
Ticari Alacaklar		1.756.732.412	1.694.778.477
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	8	1.431.293.224	1.423.845.662
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	9	325.439.188	270.932.815
Diğer Alacaklar		6.240.224	1.695.277
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	8	158.916	-
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	11	6.081.308	1.695.277
Stoklar	12	3.654.137.958	2.422.130.184
Peşin Ödenmiş Giderler	13	60.699.167	135.896.482
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	28	48.054.181	103.056.134
Diğer Dönen Varlıklar		1.374.338	180.665
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR		5.554.106.691	4.392.756.238
Duran Varlıklar			
Finansal Yatırımlar	5	1.485.025	1.485.025
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	3	382.388.198	343.671.970
Kullanım Hakkı Varlıkları	16	202.617.771	-
Maddi Duran Varlıklar	14	3.230.783.604	2.340.370.229
Maddi Olmayan Duran Varlıklar		55.485.980	28.017.659
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	15	55.485.980	28.017.659
Peşin Ödenmiş Giderler	13	13.731.051	14.436.959
TOPLAM DURAN VARLIKLAR		3.886.491.629	2.727.981.842
TOPLAM VARLIKLAR		9.440.598.320	7.120.738.080

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI

31 Aralık 2019 Tarihi İtibarıyla Konsolide Bilanço

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2019	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2018
KAYNAKLAR			
Kısa Vadeli Yükümlülükler			
Diğer Finansal Yükümlülükler	7	28.108.455	25.052.709
Kısa Vadeli Borçlanmalar	6	332.844.321	-
Uzun Vadeli Kiralama İşlemlerinin Kısa Vadeli Kısımları	6	20.330.277	-
Ticari Borçlar		699.857.333	529.284.510
- İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	8	103.827.738	82.239.240
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	9	596.029.595	447.045.270
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	10	142.559.404	188.346.214
Diğer Borçlar		177.343.819	209.912.451
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	8	3.440.889	73.321.784
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	11	173.902.930	136.590.667
Ertelemiş Gelirler	13	898.692.573	743.635.681
Kısa Vadeli Karşılıklar		67.127.476	55.377.965
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	18	28.931.845	25.264.433
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	18	38.195.631	30.113.532
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler		4.263.949	2.158.017
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		2.371.127.607	1.753.767.547
Uzun Vadeli Yükümlülükler			
Uzun Vadeli Kiralama İşlemleri	6	169.112.961	-
Uzun Vadeli Karşılıklar		175.606.949	142.257.378
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	19	175.606.949	142.257.378
Ertelemiş Vergi Yükümlülüğü	28	325.893.018	265.749.367
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		670.612.928	408.006.745
Özkaynaklar			
Ödenmiş Sermaye	20	960.850.000	960.850.000
Sermaye Düzeltme Farkları	20	84.081	84.081
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler		(8.558.450)	(525.242)
- Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazanç ve Kayıpları	20	(8.558.450)	(525.242)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler		3.295.789.222	2.620.459.102
- Yabancı Para Çevrim Farkları	20	3.295.789.222	2.620.459.102
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	20	124.906.830	64.258.023
Geçmiş Yıllar Karları	20	1.250.652.850	649.444.524
Dönem Karı	20	772.084.691	661.857.133
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar		6.395.809.224	4.956.427.621
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	20	3.048.561	2.536.167
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR		6.398.857.785	4.958.963.788
TOPLAM KAYNAKLAR		9.440.598.320	7.120.738.080

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2019	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2018
Hasılat	21	7.335.299.247	5.930.090.806
Satışların Maliyeti (-)	21	(5.899.580.247)	(4.699.790.524)
BRÜT KAR		1.435.719.000	1.230.300.282
Genel Yönetim Giderleri (-)	22	(544.969.178)	(396.140.373)
Pazarlama ve Satış Giderleri (-)	22	(39.350.836)	(41.311.418)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	22	(30.792.173)	(17.604.918)
Ticari ve Diğer Alacaklardaki Değer Düşüklüğü (Zararı)	33	(42.089.112)	(4.306.828)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	23	92.276.081	31.497.315
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	23	(54.662.380)	(39.483.220)
ESAS FAALİYET KARI		816.131.402	762.950.840
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler/ (Giderler)	24	1.724.464	(33.765)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların (Zarar)/ Kar Payları	3	(10.623.366)	55.115.241
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		807.232.500	818.032.316
Finansman Gelirleri	26	7.334.382	117.660.359
Finansman Giderleri (-)	26	(28.818.347)	(21.348.449)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI		785.748.535	914.344.226
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri		(14.257.250)	(252.379.326)
- Dönem Vergi Geliri/ (Gideri)	28	9.368.995	(181.245.875)
- Ertelenmiş Vergi Gideri	28	(23.626.245)	(71.133.451)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI		771.491.285	661.964.900
Dönem Karının Dağılımı			
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	20	(593.406)	107.767
Ana Ortaklık Payları		772.084.691	661.857.133
		771.491.285	661.964.900
DİĞER KAPSAMLI GELİRLER			
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar		(8.033.208)	(15.669.126)
Tanımlanmış Emeklilik Fayda Yükümlülüklerindeki Aktüeryal Kazançlar	19	(10.298.984)	(20.088.643)
Tanımlanmış Emeklilik Fayda Yükümlülüklerindeki Aktüeryal Kazançların Vergi Etkisi	28	2.265.776	4.419.517
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacaklar		675.330.120	1.270.229.039
Yabancı Para Çevrim Farkları		549.457.183	1.071.954.667
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Diğer Kapsamlı Gelirinden Kar veya Zararda Sınıflandırılacak Paylar		125.872.937	198.274.372
DİĞER KAPSAMLI GELİR		667.296.912	1.254.559.913
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		1.438.788.197	1.916.524.813
Toplam Kapsamlı Gelirin Dağılımı			
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	20	(593.406)	107.767
Ana Ortaklık Payları		1.439.381.603	1.916.417.046
		1.438.788.197	1.916.524.813

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler	Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler	Birikmiş Karlar					
			Tanımlanmış emeklilik planlarındaki aktüeryal kazançlar/ (kayıplar)	Yabancı Para Çevrim Farkları	Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Karı	Net Dönem Karı	Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	Kontrol Gücü Olmayan Paylar	Toplam Özkaynaklar
1 Ocak 2018 itibarıyla bakiyeleri	960.850.000	84.081	15.143.884	1.350.230.063	27.152.358	390.002.053	303.528.705	3.046.991.144	-	3.046.991.144
TFRS 9'un ilk uygulamasına ilişkin düzeltme	-	-	-	-	-	(6.980.569)	-	(6.980.569)	-	(6.980.569)
1 Ocak 2018 itibarıyla düzeltilmiş bakiye	960.850.000	84.081	15.143.884	1.350.230.063	27.152.358	383.021.484	303.528.705	3.040.010.575	-	3.040.010.575
Sermaye artışı	-	-	-	-	-	-	-	-	2.428.400	2.428.400
Transferler	-	-	-	-	37.105.665	266.423.040	(303.528.705)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	(15.669.126)	1.270.229.039	-	-	661.857.133	1.916.417.046	107.767	1.916.524.813
31 Aralık 2018 itibarıyla bakiyeler	960.850.000	84.081	(525.242)	2.620.459.102	64.258.023	649.444.524	661.857.133	4.956.427.621	2.536.167	4.958.963.788
1 Ocak 2019 itibarıyla bakiyeler	960.850.000	84.081	(525.242)	2.620.459.102	64.258.023	649.444.524	661.857.133	4.956.427.621	2.536.167	4.958.963.788
Sermaye artışı	-	-	-	-	-	-	-	-	1.105.800	1.105.800
Transferler	-	-	-	-	60.648.807	601.208.326	(661.857.133)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	(8.033.208)	675.330.120	-	-	772.084.691	1.439.381.603	(593.406)	1.438.788.197
31 Aralık 2019 itibarıyla bakiyeler	960.850.000	84.081	(8.558.450)	3.295.789.222	124.906.830	1.250.652.850	772.084.691	6.395.809.224	3.048.561	6.398.857.785

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Nakit Akışları Tablosu****(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)**

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2019	Bağımsız Denetimden Geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem Karı		771.491.285	661.964.900
Dönem Net Karı Mutabakatı İle İlgili Düzeltmeler:			
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	12,14,15,16	621.245.099	513.610.485
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler, net	18	8.796.146	5.267.823
Stok karşılıkları ile ilgili düzeltmeler	12	(60.882.042)	(13.884.591)
Kıdem tazminatı karşılığı ile ilgili düzeltmeler	19	17.178.588	12.766.438
Şüpheli alacak karşılığındaki değişim ile ilgili düzeltmeler	33	42.374.875	(4.351.063)
Beklenen kredi zararı karşılığındaki değişim ile ilgili düzeltmeler	33	(285.763)	8.657.891
Finansman gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler		23.419.681	19.878.505
Reeskont gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler		238.808	519.190
Gerçekleşmemiş yabancı para çevirim farkı ile ilgili düzeltmeler		470.532.874	725.143.340
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar ile ilgili düzeltmeler	24	(1.724.464)	33.765
Özkaynaktan pay alma yöntemi ile değerlendirilen yatırımların karları ile ilgili düzeltmeler	3	10.623.366	(55.115.241)
Ertelenmiş vergi gideri ile ilgili düzeltmeler	28	23.626.245	71.133.451
Vergi (geliri)/gideri ile ilgili düzeltmeler	28	(9.368.995)	181.245.875
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler Öncesi Nakit Akışları		1.917.265.703	2.126.870.768
Stoklardaki artışla ilgili düzeltmeler		(1.432.780.742)	(1.004.574.471)
Ticari alacaklardaki azalış ile ilgili düzeltmeler		(104.567.618)	(408.330.786)
Diğer alacaklardaki artışla ilgili düzeltmeler		(4.544.947)	107.479
Diğer dönen varlıklardaki artışla ilgili düzeltmeler		(1.193.673)	(145.265)
Ticari ve ilişkili taraflara borçlardaki artış/(azalış) ile ilgili düzeltmeler		170.572.823	161.476.753
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlardaki azalış ile ilgili düzeltmeler		37.312.263	(27.084.649)
Peşin ödenmiş giderlerdeki artış ile ilgili düzeltmeler		75.903.222	(92.695.528)
Ertelenmiş gelirlerdeki artış ile ilgili düzeltmeler		155.056.892	298.379.096
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar ile ilgili düzeltmeler		(45.786.810)	36.451.664
Diğer kısa ve uzun vadeli yükümlülüklerdeki artış ile ilgili düzeltmeler		2.105.932	40.464
Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları		769.343.045	1.090.495.525
Alınan faiz	26	5.084.345	1.469.944
Vergi ödemeleri		(48.054.181)	(359.832.341)
Ödenen kıdem	19	(10.706.725)	(10.806.231)
Faaliyetlerden Elde Edilen Net Nakit Akışları		715.666.484	721.326.897
Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları			
Maddi duran varlık satışından kaynaklanan nakit girişleri		5.978.634	553.246
Maddi duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları	14	(924.619.799)	(517.192.476)
Maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları	15	(45.416.589)	(18.517.633)
İştiraklere sermaye katılımı	3	(5.200.000)	-
Yatırım Faaliyetlerinde Kullanılan Nakit Akışları		(969.257.754)	(535.156.863)
Finansman Faaliyetlerinden Nakit Akışları			
Kredilerden elde edilen nakit girişleri	6	318.152.500	-
İştirakler ve/veya iş ortaklıkları pay alımı veya sermaye artırımı sebebiyle oluşan nakit çıkışları		(5.529.000)	(12.142.000)
Ödenen faiz		(357.689)	(8.329.956)
İlişkili taraflara diğer borçlardaki azalışla ilgili düzeltmeler		(69.880.895)	(195.166.831)
Borçlanmadan sağlanan nakit çıkışları		3.055.746	24.811.763
Alınan temettülerden sağlanan nakit girişleri	3	-	28.265.598
Finansman Faaliyetlerinde Kullanılan/ (Elde Edilen) Nakit Akışları		245.440.662	(162.561.426)
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ		(8.150.608)	23.608.608
DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ		35.019.019	11.410.411
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ		26.868.411	35.019.019

Ekteki dipnotlar konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

1. GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türk Hava Yolları Teknik A.Ş. (“Şirket”) 23 Mayıs 2006 tarihinde, Şirket’i hava taşımacılığı sektöründe bölgesinde önemli bir teknik bakım üssü haline getirmek, sivil havacılık sektöründe bakım onarım ve hava yolu sektörü ile ilgili her tür teknik ve altyapı desteği vermek amacıyla kurulmuştur.

Konsolide finansal tablolar açısından, Şirket konsolidasyona tabi tutulan bağlı ortaklığı Cornea Havacılık Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Cornea”) ile birlikte “Grup” olarak adlandırılmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap döneminde Grup’un çalışan ortalama personel sayısı 8.818’dir (31 Aralık 2018: 7.844). 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup’ta çalışan toplam personel sayısı 9.292’dir (31 Aralık 2018: 8.466).

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İdari Personel	2.540	2.262
Üretim Personeli	6.752	6.204
Toplam	9.292	8.466

Şirket, Türkiye’de kayıtlı olup merkez adresi aşağıdaki gibidir:

Sanayi Mah. Havaalanı İçyolu Cd. Sabiha Gökçen Havaalanı E Kapısı No:3 Pendik/İSTANBUL.

(a) Bağlı Ortaklık

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Grup’un bağlı ortaklığının detayı aşağıdaki gibidir:

Şirket Ünvanı	Faaliyet konusu	İştirak Oranı		Kayıtlı olduğu ülke
		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	
Cornea	Kabin İçi Eğlence Sistemleri	%80	%80	Türkiye

Cornea kara, deniz, raylı sistemler ve hava platformlarında kabin içi eğlence ve internet hizmeti sağlayıcı sistemleri ve sivil havacılık alanında diğer yazılım sistemlerinin yedek parça da dahil olmak üzere, alt sistemlerinin tasarımı, üretimi, tamiri, bakımı, pazarlaması, satışı ve satış sonrası hizmetlerini gerçekleştirmektedir.

(b) İştirakler

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemi ile muhasebeleştirilen iştirakler ve ortaklık oranları aşağıdaki gibidir:

Şirket Ünvanı	Faaliyet konusu	İştirak Oranı		Kayıtlı olduğu ülke
		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	
P&W T.T. Uçak Bakım Merkezi Limited Şirketi (“TEC”)	Teknik Bakım	%49	%49	Türkiye
Goodrich THY Teknik Servis Merkezi Limited Şirketi (“Goodrich”)	Teknik Bakım	%40	%40	Türkiye
TCI Kabin içi Sistemleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (“TCI”)	Kabin içi Bakım	%20	%20	Türkiye

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

Konsolide Finansal Tabloların Hazırlanış Şekli

Grup'un konsolide finansal tabloları, TFRS'lere uygun olarak hazırlanmıştır. TFRS'ler; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nun ("KGK") tarafından Türkiye Muhasebe Standartları ("TMS"), Türkiye Finansal Raporlama Standartları, TMS Yorumları ve TFRS Yorumları adlarıyla yayımlanan Standart ve Yorumları içermektedir.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 7 Haziran 2019 tarih ve 30794 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş olan formatlar ile KGK tarafından yayımlanan Elektronik Finansal Raporlama formatlarına uygun olarak sunulmuştur. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca bağımsız denetime tabi olan şirketlerden, KGK'nın TMS Uygulama Kapsamına ilişkin Kurul Kararı uyarınca TFRS'leri uygulamak zorunda olmayanlar işletmeler de isteğe bağlı olarak finansal tablolarını TFRS'lere uygun olarak hazırlayabilirler. Bu kapsamda, Grup yönetimi geçmiş dönem finansal tablolarında olduğu gibi 31 Aralık 2019 tarihli finansal tablolarının TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasını tercih etmiştir.

Konsolide finansal tablolar Şirket Yönetim Kurulu tarafından 5 Mart 2020 tarihinde onaylanmıştır. Bu finansal konsolide tabloları, Genel Kurulu'nun değiştirme, ilgili düzenleyici kurumların ise değiştirilmesini talep etme hakkı bulunmaktadır.

Konsolide finansal tablolar TFRS 16'nın uygulandığı ilk konsolide finansal tablolardır. Önemli muhasebe politikalarındaki değişiklikler dipnot 2.3'te açıklanmıştır.

Ölçüm Esasları

Konsolide finansal tablolar tarihi maliyet esasına göre hazırlanmaktadır. Tarihsel maliyet genellikle mal ve hizmet karşılığında verilen bedelin gerçeğe uygun değerine dayanır.

Fonksiyonel ve Raporlama Para Birimi

Geçerli para birimi

Grup'un ikamet ettiği ülkenin para birimi Türk Lirası ("TL") olmasına rağmen, bu raporun amacı nedeniyle, Grup'un geçerli para birimi ABD Doları'dır. Grup'un faaliyetleri üzerinde ABD Doları'nın etkisi önemlidir ve ABD Doları Grup ile alakalı durumların altında yatan ekonomik özü yansıtır. Bu sebeple, Grup ABD Doları'nı finansal raporlarındaki ölçüm kalemlerinde ve raporlama para birimi olarak kullanmaktadır. Konsolide finansal tablolardaki ölçüm kalemi olarak seçilen para birimi hariç bütün para birimleri yabancı para olarak ele alınmaktadır. Böylece, Uluslararası Muhasebe Standartları 21 "Yabancı Para Birimi Kur Farkı Değişikliklerinin Etkisi"ne göre, ABD Doları olarak gösterilmeyen işlem ve bakiyeler ABD Doları olarak tekrar hesaplanmıştır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Fonksiyonel ve Raporlama Para Birimi (devamı)

Sunum para birimine çevrim

Grup'un sunum para birimi TL'dir. UMS 21 ("Kur Değişimlerinin Etkileri") kapsamında ABD Doları olarak hazırlanan konsolide finansal tablolar aşağıdaki yöntemle TL'ye çevrilmiştir:

- (a) Bilançodaki varlık ve yükümlülükler bilanço tarihindeki Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından açıklanan ABD Doları döviz alış kuru kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.
- (b) Gelir tablosu aylık ortalama ABD Doları döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.
- (c) Ortaya çıkan tüm kur farkları, çevrim farkı adı altında özkaynakların ayrı bir unsuru olarak gösterilmiştir.

2.2 Konsolidasyon Esasları

(a) Bağlı ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar, Grup tarafından kontrol edilen işletmelerdir. Grup yatırım yapılan bir işletmeyi değişken getirilerine maruz kaldığı ya da bu değişken getiriler üzerinde hak sahibi olduğu ve bu getirileri yatırım yapılan işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkânına sahip olduğu durumda yatırım yapılan işletmeyi kontrol etmektedir. Bağlı ortaklıkların finansal tabloları kontrolün başladığı ve kontrolün sona erdiği tarihe kadar konsolide finansal tablolara dahil edilmektedir.

(b) Kontrol gücü olmayan paylar

Kontrol gücü olmayan paylar, bağlı ortaklığın satın alınma tarihindeki net varlık değerinin oransal tutarı üzerinden ölçülmektedir. Grup'un bağlı ortaklıklardaki paylarında kontrol kaybıyla sonuçlanmayan değişiklikler, özkaynağa ilişkin işlem olarak muhasebeleştirilir.

(c) Kontrolün kaybedilmesi

Grup, bağlı ortaklık üzerindeki kontrolünü kaybetmesi durumunda, bağlı ortaklığın varlık ve yükümlülüklerini, kontrol gücü olmayan paylarını ve bağlı ortaklıkla ilgili diğer özkaynaklar altındaki tutarları kayıtlarından çıkarır. Bundan kaynaklanan kazanç veya kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir. Önceki bağlı ortaklığında kalan paylar kontrolün kaybedildiği gün itibarıyla gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür.

(d) Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardaki paylar

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlardaki paylar iştirak ve iş ortaklıklarındaki payları içerir. İştirakler, Grup'un işletmenin finansal ve faaliyet politikaları üzerinde tek başına ya da müşterek kontrol yetkisine sahip bulunmamakla birlikte önemli etkiye sahip olduğu işletmelerdir. İştirakler özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilir. İlk olarak, yatırım maliyeti işlem maliyetlerini de içeren maliyet değeri ile kaydedilir. İlk kayıtlara alınmasından sonraki dönemde, konsolide finansal tablolar, önemli etkisinin bittiği tarihe kadar, Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelirindeki payını içerir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Konsolidasyon Esasları (devamı)

(e) Konsolidasyonda eliminasyon işlemleri

Konsolide finansal tabloların hazırlanması aşamasında grup içi bakiyeler, işlemler ve grup içi işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş gelirler ve giderler karşılıklı olarak silinmektedir. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş gelirler, Grup'un yatırımdaki payı oranında yatırımdan silinmektedir. Herhangi bir değer düşüklüğü söz konusu değil ise gerçekleşmemiş zararlar da gerçekleşmemiş gelirlerdeki gibi aynı şekilde aynı şekilde silinmektedir

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarında Değişiklikler

Aşağıda belirtilen muhasebe politikaları haricinde, bu konsolide finansal tablolarda uygulanan muhasebe politikaları 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ve aynı tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda uygulanan muhasebe politikaları ile aynıdır.

Grup, ilk olarak 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren TFRS 16 Kiralamalar standardını uygulamaya başlamıştır. 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan diğer standartlar da bulunmakla birlikte bu standartların Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

TFRS 16 Kiralamalar

Grup, TMS 17 "Kiralama İşlemleri"nin yerini alan TFRS 16 "Kiralamalar" standardını ilk uygulama tarihi olan 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla uygulamıştır.

TFRS 16, kiracılar için tek bir kiralama muhasebesi modelini getirmiştir. Grup, bir kiracı olarak, dayanak varlığı kullanım hakkını temsil eden kullanım hakkı varlığı ve kira ödemekle yükümlü olduğu kira ödemelerini temsil eden kiralama borçlarını konsolide finansal tablolarına almıştır. Kiraya veren açısından muhasebeleştirme, önceki muhasebe politikalarına benzer şekildedir.

Grup, ilk geçişte tüm kolaylaştırıcı hükümlerden yararlandığından kullanım hakkı varlığı ve kiralama borcunun eşit tutarda çıkmasıyla sonuçlanan kısmi geriye dönük yaklaşımı uygulamıştır.

i. Kiralama tanımı

Daha önce, Grup tarafından sözleşmenin başlangıcında TFRS Yorum 4 "*Bir Anlaşmanın kiralama işlemi içerip içermediğinin belirlenmesi*"ne göre bir sözleşmenin kiralama işlemi içerip içermediğine karar verilmekte iken Grup artık, bir sözleşmenin kiralama işlemi içerip içermediğini yeni kiralama tanımına dayanarak değerlendirmektedir. TFRS 16 uyarınca tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkının belirli bir süre için devredilmesi durumunda, bu sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemi içermektedir.

TFRS 16'ya geçişte, Grup, hangi işlemlerin kiralama olarak sınıflandırılmasıyla ilgili olan kolaylaştırıcı uygulamayı kullanarak, kiralama olarak tanımlanma için eski haliyle uygulamayı seçmiştir. Dolayısıyla, TFRS 16'yı sadece daha önce kira sözleşmeleri olarak tanımlanan sözleşmelere uygulamıştır. TMS 17 ve TFRS Yorum 4'e göre kiralama içermeyen sözleşmelerin, bir kiralama işlemi içerip içermediği yeniden değerlendirilmemiştir. Bu nedenle, TFRS 16 kapsamındaki kiralama tanımı yalnızca 1 Ocak 2019'da veya sonrasında yapılan veya değişikliğe uğrayan sözleşmelere uygulanmıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarında Değişiklikler (devamı)

TFRS 16 Kiralamalar (devamı)

i. Kiralama tanımı (devamı)

Grup, bir kiralama bileşenini içeren bir sözleşmenin yeniden değerlendirilmesinde veya sözleşme başlangıcında, her bir kiralama sözleşmesi ve kiralama dışı bileşene, nispi tek başına fiyatına dayanarak dağıtmıştır. Bununla birlikte, kiracı olduğu mülkler için, Grup kiralama dışı bileşenleri ayırmamayı ve kiralama olmayan ve kiraya vermeyen bileşenleri tek bir kiralama bileşeni olarak muhasebeleştirmeyi seçmiştir.

ii. Kiracı olarak

Grup; gayrimenkul, altyapı ekipmanı ve nakil vasıtalar da dâhil olmak üzere birçok varlık kiralamaktadır.

Kiracı olarak, Grup daha önce kiralama işleminin, varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve faydaların tamamının devredilip devredilmediğinin değerlendirilmesine dayalı olarak faaliyet veya finansal kiralama olarak sınıflandırılmış olmasına karşın artık Grup TFRS 16 uyarınca, çoğu kiralaması için kullanım hakkı varlıklarını ve kiralama borçlarını konsolide finansal tablolarına almıştır diğer bir ifadeyle, bu kiralama işlemleri finansal durum tablosunda sunulmaktadır.

Grup, kiralama süresi 12 ay veya daha az olan kısa vadeli bilgi teknolojileri ekipmanı dâhil olmak üzere düşük değerli varlık kiralamaları için kullanım hakkı varlıklarını ve kiralama borçlarını konsolide finansal tablolarına yansıtılmayı tercih etmiştir. Grup, bu kiralamalarla ilişkili kira ödemelerini, kiralama süresi boyunca doğrusal şekilde gider olarak konsolide finansal tablolara yansıtılmaktadır.

Kullanım hakkı varlıklarının defter değerleri aşağıdaki gibidir:

TL	Kullanım Hakkı Varlıkları		
	Gayrimenkul	Yer Nakil Vasıtaları	Toplam
1 Ocak 2019 itibarıyla bakiye	151.445.255	6.285.712	157.730.967
31 Aralık 2019 itibarıyla bakiye	198.200.396	4.417.375	202.617.771

Grup, kira yükümlülüklerini “Borçlanmalar” içerisinde olacak şekilde finansal durum tablosunda sunmuştur.

TL	Kira Yükümlülükleri		
	Gayrimenkul	Yer Nakil Vasıtaları	Toplam
1 Ocak 2019 itibarıyla bakiye	151.445.255	6.285.712	157.730.967
31 Aralık 2019 itibarıyla bakiye	185.132.111	4.311.127	189.443.238

Önemli Muhasebe Politikaları

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte kullanım hakkı varlığını ve kira yükümlülüğünü konsolide finansal tablolarına alır. Kullanım hakkı varlığı, başlangıçta maliyeti üzerinden ölçülür ve sonradan birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden belirtilir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarında Değişiklikler (devamı)

TFRS 16 Kiralamalar (devamı)

Önemli Muhasebe Politikaları (devamı)

Kullanım hakkı varlığı başlangıçta maliyet değerinden ölçülmüş ve kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup'un muhasebe politikalarına uygun olarak gerçeğe uygun değeri üzerinden dikkate alınmıştır.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçülür. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda bu oran, kolaylıkla belirlenememesi durumunda Grup'un alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilir. Genel olarak, Grup iskonto oranı olarak alternatif borçlanma faiz oranını kullanmıştır.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra kiracı, kira yükümlülüğünün defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır ve defter değerini, yapılan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır. Kiralama süresinde ve varlığı satın alma opsiyonuna ilişkin yapılan değerlendirmede değişiklik olması durumunda ve kalıntı değer taahhüdü kapsamında ödenmesi beklenen tutarlarda bir değişiklik olması ve endeks veya oranda meydana gelen bir değişiklik sonucunda bu ödemelerde bir değişiklik olması durumlarında yeniden ölçülür.

Grup, yenileme opsiyonlarını içeren bazı kira sözleşmeleri için kira süresini belirlemek için kendi yargısını kullanmıştır. Grup'un bu tür opsiyonları uygulamak için makul ölçüde emin olup olmadığını değerlendirilmesi, kiralama süresini etkiler; dolayısıyla bu husus muhasebeleştirilen kiralama borçlarının ve kullanım hakkı varlıklarının tutarlarını önemli ölçüde etkilemektedir.

Geçiş

Daha önce, Grup, gayrimenkullerini TMS 17 uyarınca faaliyet kiralaması olarak sınıflandırmıştır. Bunların içerisinde bina, BT ekipmanı, depolar ve nakit vasıtaları yer almaktadır. Kiralamalar genellikle 1-10 yıl arasında sürmektedir. Bazı kiralamalar, sürenin bitiminden sonra kirayı yenileme opsiyonu içermektedir. Bazı kiralamalar, yerel fiyat endekslerindeki değişikliklere dayanan ek kira ödemeleri içermektedir.

Geçiş sırasında, TMS 17 kapsamında faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralamalar için, kira yükümlülüğü, geri kalan kira ödemelerinin kiracının ilk uygulama tarihindeki alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş bugünkü değeri üzerinden ölçülmüştür. Kullanım hakkı varlıkları her bir kiralama aşağıdaki açıklamaya göre ölçülmüştür:

Grup, daha önce TMS 17 kapsamında faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralaması için TFRS16' yı uygularken aşağıdaki kolaylaştırıcı uygulamaları kullanmıştır.

- 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla sözleşmenin bitmesine 12 aydan daha az kiralama süresi olan kiralamalar için kullanım hakkı varlıklarını ve borçlarını muhasebeleştirmek için kısa vadeli kiralamalar muafiyetini uygulamıştır.
- İlk uygulama tarihinde kullanım hakkı varlığını ölçerken başlangıçtaki doğrudan maliyetler dahil edilmemiştir.
- Sözleşmenin, sözleşmeyi uzatma veya sonlandırma seçenekleri içermesi durumunda, kiralama süresi belirlenirken bunlara ilişkin Grup yönetiminin yeni değerlendirmeleri kullanılmıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarında Değişiklikler (devamı)

TFRS 16 Kiralamalar (devamı)

iii. Finansal tablolara etkileri

(a) Geçiş etkisi

TFRS 16' ya geçiş sırasında, Grup ek kiralama yükümlülükleri dahil olmak üzere ilave kullanım hakkı varlıklarını geçiş etkisi aşağıda özetlenmiştir.

	1 Ocak 2019
Kullanım hakkı varlıkları	157.730.967
Kira yükümlülüğü	157.730.967

Grup, kiralama borçlarını ölçerken, 1 Ocak 2019 tarihindeki alternatif borçlanma oranını kullanarak kiralama ödemelerini iskonto etmiştir. Uygulanan ağırlıklı ortalama oran Türk Lirası cinsinden kira sözleşmeleri için % 20,75 ve USD cinsinden kira sözleşmeleri için % 3,68'dir.

	1 Ocak 2019
Konsolide finansal tablolarda açıklandığı üzere 31 Aralık 2018 tarihinde faaliyet kiralaması taahhüdü	214.873.483
1 Ocak 2019 itibarıyla kira yükümlülükleri	157.730.967

(b) Cari dönem etkisi

Başlangıçta TFRS 16'nın bir sonucu olarak, daha önce faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılan kiralamalar ile ilgili olarak Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 202.617.771 TL kullanım hakkı varlığı ve 189.443.238 TL kiralama yükümlülüğü muhasebeleştirmiştir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kullanılan alternatif faiz oranı Türk Lirası cinsinden kira sözleşmeleri için %13,67 ve %20,75, ABD Doları cinsinden kira sözleşmeleri için %3,68 ve Avro cinsinden kira sözleşmeleri için % 2,34' tür.

Ayrıca, TFRS 16 kapsamındaki kira sözleşmeleriyle ilgili olarak, Grup faaliyet kiralaması gideri yerine amortisman ve faiz giderleri muhasebeleştirmiştir. 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap dönemi boyunca, Grup bu kiralamalardan 21.785.572 TL değerinde amortisman gideri ve 11.349.295 TL değerinde faiz gideri muhasebeleştirmiştir.

2.4 Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de gelecek dönemlerde ileriye yönelik olarak uygulanır.

Tespit edilen önemli muhasebe hataları, geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

Grup, amortismanına tabi tuttuğu komponent malzemelerinin ömürlerini 2019 yılında yeniden gözden geçirerek daha önceki yıllarda 7 yıl olarak belirlenen ekonomik ömürlerini 3-18 yıl arası olarak belirlemiştir.

31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal durum tabloları hazırlanırken, amortismanına tabi tutulan komponent malzeme ekonomik ömürlerinin revize edilmesi ve Dipnot 2.3'te açıklandığı üzere TFRS 16 ilk uygulamaları haricinde 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda uygulanan önemli tahmin ve varsayımların aynıları uygulanmıştır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

Aşağıda açıklanan muhasebe politikaları, konsolide finansal tablolarda sunulan tüm dönemlerde ve Grup'un tüm şirketleri tarafından tutarlı bir şekilde uygulanmıştır.

2.5.1 Kiralama işlemleri

Grup, kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşımı kullanarak TFRS 16'yı uygulamış ve bu nedenle karşılaştırmalı bilgiler yeniden düzenlenmemiştir. Dolayısıyla; TMS 17 ve TFRS Yorum 4'e göre sunulmaya devam etmiştir. TMS 17 ve TFRS Yorum 4 kapsamındaki muhasebe politikalarının detayları ise ayrı ayrı açıklanmıştır.

1 Ocak 2019 itibarıyla geçerli olan muhasebe politikaları

Grup, sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama sözleşmesi olup olmadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda bu sözleşme, bir kiralama sözleşmesidir ya da bir kiralama işlemi içerir. Bir sözleşmenin tanımlanmış bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını sağlayıp sağlamadığını değerlendirmek için Grup, TFRS 16'daki kiralama tanımını kullanmaktadır. Bu politika 1 Ocak 2019 tarihinde veya sonrasında yapılmış olan sözleşmelere uygulanır.

Kiracı olarak

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya kiralama bileşeni içeren sözleşmede değişiklik yapıldığı tarihte, Grup, kiralama bileşeninin nispi tek başına fiyatını ve kiralama niteliği taşımayan bileşenlerin toplam tek başına fiyatını esas alarak her bir kiralama bileşenine dağıtmaktadır.

Grup, kiralama niteliği taşımayan bileşenleri kiralama bileşenlerinden ayırmamayı, bunun yerine her bir kiralama bileşenini ve onunla ilişkili kiralama niteliği taşımayan bileşenleri tek bir kiralama bileşeni olarak muhasebeleştirmeyi tercih etmiştir.

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte finansal tablolarına kullanım hakkı varlığı ve kira yükümlülüğü yansıtmıştır. Kullanım hakkı varlığının maliyeti yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı, kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar ile tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetleri ve varlığın sökülmesi ve taşınmasıyla, yerleştirildiği alanın restore edilmesiyle ya da dayanak varlığın kiralamanın hüküm ve koşullarının gerektirdiği duruma getirilmesi için restore edilmesiyle ilgili olarak ileride katlanılması öngörülen tahmini maliyetlerden oluşmaktadır.

Kiralama işleminin, dayanak varlığın mülkiyetini kiralama süresi sonunda kiracıya devretmesi veya kullanım hakkı varlığı maliyetinin, kiracının bir satın alma opsiyonunu kullanacağını göstermesi durumunda, kullanım hakkı varlığı kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın yararlı ömrünün sonuna kadar amortismanına tabi tutulur. Diğer durumlarda kullanım hakkı varlığı, kiralamanın fiilen başladığı tarihten başlamak üzere, söz konusu varlığın yararlı ömrü veya kiralama süresinden kısa olanına göre amortismanına tabi tutulur. Ek olarak, kullanım hakkı varlığının değeri periyodik olarak varsa değer düşüklüğü zararları da düşülmek suretiyle azaltılır ve kiralama yükümlülüğünün yeniden ölçümü doğrultusunda düzeltilir.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçülür. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, Grup'un alternatif borçlanma faiz oranı kullanılır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.1 Kiralama işlemleri (devamı)

1 Ocak 2019 itibarıyla geçerli olan muhasebe politikaları (devamı)

Kiracı olarak (devamı)

Grup, alternatif borçlanma faiz oranını, çeşitli dış finansman kaynaklarından kullanacağı borçlar için ödeyeceği faiz oranlarını dikkate alarak belirlemektedir ve kira şartlarını ve kiralanan varlığın türünü yansıtacak şekilde bazı düzeltmeler yapmaktadır.

Kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil edilen kira ödemeleri aşağıdakilerden oluşmaktadır:

- Sabit ödemeler (özü itibarıyla sabit ödemeler dâhil);
- İlk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan, bir endeks veya orana bağlı değişken kira ödemeleri;
- Kalıntı değer taahhütleri kapsamında kiracı tarafından ödenmesi beklenen tutarlar;
- Satın alma opsiyonunun kullanılacağından makul ölçüde emin olunması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı ve kiralama süresinin Grup'un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri

Kira yükümlülüğü, kira ödemelerinin bir iskonto oranı ile indirgenmesiyle ölçülür. Gelecekteki kira ödemelerinin belirlenmesinde kullanılan bir endeks veya oranda meydana gelen bir değişiklik sonucunda bu ödemelerde bir değişiklik olması ve kalıntı değer taahhüdü kapsamında ödenmesi beklenen tutarlarda bir değişiklik olması durumlarında Grup yenileme, sonlandırma ve satın alma opsiyonlarını değerlendirir.

Kira yükümlülüğünün yeniden ölçülmesi durumunda, yeni bulunan borç tutarına göre kullanım hakkı varlığında bir düzeltme olarak finansal tablolara yansıtılır. Ancak, kullanım hakkı varlığının defter değerinin sıfıra inmiş olması ve kira yükümlülüğünün ölçümünde daha fazla azalmanın mevcut olması durumunda, kalan yeniden ölçüm tutarı kâr veya zarara yansıtılır.

Grup, yatırım amaçlı gayrimenkul tanımını karşılamayan kullanım hakkı varlıklarını maddi duran varlıklar içerisinde ve kira yükümlülüklerini "Kredi ve Borçlar" içerisinde olacak şekilde finansal durum tablosunda sunmaktadır.

Kısa süreli kiralamar ve düşük değerli kiralamar

Grup, kiralama süresi 12 ay veya daha az olan kısa süreli ve düşük değerli varlıkların kiralamarları için kullanım hakkı varlıklarını ve kiralama borçlarını finansal tablolarına yansıtmamayı tercih etmiştir. Grup, bu kiralamarlarla ilişkili kira ödemelerini, kiralama süresi boyunca doğrusal olarak gider olarak finansal tablolara yansıtmıştır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.1 Kiralama işlemleri (devamı)

1 Ocak 2019'dan önce geçerli olan muhasebe politikası

1 Ocak 2019 tarihinden önce yapılan sözleşmelerin kiralama işlemi içerip içermediğinin belirlenmesini, Grup, aşağıdakileri değerlendirerek karar vermektedir:

- Anlaşmanın gerçekleşmesinin özel bir varlığın veya varlıkların (ilgili varlık) kullanımına bağlı olup olmadığına ve
- Anlaşmanın ilgili varlığın kullanım hakkını devredip devretmediği. Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin karşılanması durumunda varlığın kullanımının kontrol hakkının devredildiği kabul edilir.
- Satın alanın varlıktan elde edilen ürünün veya faydaların önemsiz sayılmayacak bir kısmını elde ederken veya kontrol ederken; varlığı kullanma veya belirlediği bir şekilde varlığı başkasına kullandırtma kapasitesine veya hakkına sahip olması.
- Satın alanın varlığın ürününün veya faydaların önemsiz sayılmayacak bir kısmını elde ederken veya kontrol ederken; varlığa fiziki erişimi kontrol etme kapasitesine veya hakkına sahip olması
- Gerçeklerin ve koşulların, sözleşme süresince satın alan dışındaki bir ya da birden fazla tarafın varlık vasıtasıyla üretilen veya ortaya çıkarılan ürün veya faydaların önemsiz sayılmayacak bir kısmını almasının uzak bir ihtimal olduğunu ve satın alanın ürün için ödeyeceği fiyatın ne anlaşma kapsamında ürünün sabit birim fiyatı olduğunu ne de ürünün teslim tarihindeki cari piyasa fiyatına eşdeğer olduğunu göstermesi durumunda.

Kiracı olarak

Karşılaştırmalı dönemde, Grup, kiracı olarak bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve yararların tamamının devredildiği kiralamaları, finansal kiralama olarak sınıflandırmıştır. Bu durumda, kiralanan varlığın kiralama sözleşmesinin başı itibarıyla, gerçeğe uygun değer ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı üzerinden muhasebeleştirir. Asgari kira ödemeleri, koşullu kiralar hariç olmak üzere, kiralama süresi boyunca yapması gereken ödemelerdir. İlk muhasebeleştirme sonrası varlıklar, ilgili varlığa uygulanan muhasebe politikasına uygun olarak muhasebeleştirilir.

Bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve yararların tamamının devredilmediği kiralamalar ise faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır ve finansal durum tablosunda muhasebeleştirilmez. Faaliyet kiralaması kapsamında yapılan kira ödemeleri doğrusal olarak kiralama süresi boyunca kar veya zarar tablosunda gider olarak muhasebeleştirilir. Alınan kira teşvikleri, kiralama süresi boyunca toplam kira giderinin ayrılmaz bir parçası olarak muhasebeleştirilir.

Bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve yararların tamamının devredilmediği kiralamalar ise faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır ve finansal durum tablosunda muhasebeleştirilmez. Faaliyet kiralaması kapsamında yapılan kira ödemeleri doğrusal olarak kiralama süresi boyunca kar veya zarar tablosunda gider olarak muhasebeleştirilir. Alınan kira teşvikleri, kiralama süresi boyunca toplam kira giderinin ayrılmaz bir parçası olarak muhasebeleştirilir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.2 Hasılat

TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat

TFRS 15, hasılatın ne zaman ve hangi tutarda muhasebeleştirileceğini belirlemek için kapsamlı bir çerçeve oluşturmuştur. TMS 18 Hasılat, TMS 11 İnşaat Sözleşmeleri ve ilgili yorumların yerini almıştır.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi için genel model

TFRS 15 uyarınca müşterilerle yapılan tüm sözleşmeler için hasılatın muhasebeleştirilmesinde beş aşamalı yaklaşım izlenir.

Aşama 1: Sözleşmenin tanımlanması

Bir sözleşme ancak yasal olarak uygulanabilir, tahsilatı gerçekleştirilebilir, mal ve hizmetlere ilişkin haklar ve ödeme koşulları tanımlanabilir olduğunda sözleşmenin ticari öze sahip olması, sözleşmenin taraflarca onaylanması ve taraflarca yükümlülüklerinin yerine getirilmesi taahhüt edilmesi şartlarının tamamının karşılanması durumunda, bu sözleşme TFRS 15 kapsamında değerlendirilir.

Sözleşmeler tek bir ticari paket olarak müzakere edildiğinde ya da bir sözleşmede diğer sözleşme ile mallara veya hizmetlere (ya da malların veya hizmetlerin bir kısmına) bağlı olması durumunda, sözleşmeler kapsamında tek bir yükümlülük olduğunda, Grup sözleşmeleri tek bir sözleşme olarak değerlendirir.

Aşama 2: Edim yükümlülüklerinin tanımlanması

Grup, "edim yükümlülüğünü" hasılatın muhasebeleştirilmesi için bir hesap birimi olarak tanımlar. Grup müşterisiyle yaptığı bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirir ve aşağıdakilerden birini devretmeye yönelik müşteriye verdiği her bir taahhüdü bir edim yükümlülüğü olarak belirler:

(a) Farklı bir mal veya hizmeti (veya bir mal veya hizmetler paketini) ya da

(b) Büyük ölçüde benzerlik gösteren ve müşteriye devir şekli aynı olan farklı bir mal veya hizmetler serisini.

Grup, sözleşmede yer alan bir mal veya hizmeti, sözleşmedeki diğer taahhütlerden ayrı bir şekilde tanımlayabiliyor ve müşterinin söz konusu mal veya hizmetten tek başına veya kullanımına hazır diğer kaynaklarla birlikte faydalanmasını sağlıyor ise farklı bir mal veya hizmet olarak tanımlar. Bir sözleşme, esas olarak aynı olan bir dizi farklı mal veya hizmet sunma taahhüdünü içerebilir. Sözleşme başlangıcında, bir işletme mal veya hizmet serisinin tek bir edim yükümlülüğü olup olmadığını belirler.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.2 Hasılat (devamı)

Hasılatın muhasebeleştirilmesi için genel model (devamı)

Aşama 3: İşlem bedelinin belirlenmesi

Grup, işlem fiyatını belirlemek için sözleşme kapsamındaki yükümlülüğünü yerine getirdikten sonra ne kadarlık bir tutarı elde etmeyi beklediğini değerlendirir. Değerlendirme yapılırken, sözleşmenin değişken tutarlara ilişkin unsurları ve önemli bir finansman bileşeni içerip içermediğini göz önünde bulundurur.

Önemli finansman bileşeni

Grup, taahhüt edilen mal veya hizmetin nakit satış fiyatını yansıtan tutarı, önemli bir finansman bileşeninin etkisi için ödemesi taahhüt edilen tutar ile gözden geçirir. Pratik bir uygulama olarak, Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteri ödemesi ile mal veya hizmetlerin transferi arasındaki sürenin bir yıl veya daha kısa olmasını beklemesi durumunda, önemli bir finansman bileşeninin etkilerine ilişkin işlem fiyatını düzeltmez. Grup'un dönem içinde yerine getirdiği yükümlülükler ile alınan avansların ve ödeme planının geniş ölçüde uyumlu olduğu durumlarda, Grup, yükümlülüğü yerine getirmesi ile ödeme arasındaki sürenin asla 12 aydan fazla olmayacağını değerlendirmektedir.

Değişken bedel

Grup, fiyat imtiyazları, teşvikler, performans primleri, erken tamamlama primleri, fiyat ayarlama maddeleri, cezalar, iskontolar veya benzeri değişken bedellere neden olabilecek kalemlerin müşteri sözleşmesinde var olup olmadığını tespit eder.

Aşama 4: İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtımı

Farklı mal veya hizmetler tek bir sözleşmeye göre teslim edilmesi durumunda, sözleşme bedeli ayrı mal veya hizmetlerin (farklı edim yükümlülükleri) nispi tek başına satış fiyatlarına dayalı olarak dağıtılır. Doğrudan gözlemlenebilir tek başına satış fiyatları mevcut değilse, sözleşmelerdeki toplam bedel, beklenen maliyet artı kar marjı bazında dağıtılır.

Aşama 5: Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, aşağıdaki koşullardan herhangi biri yerine getirildiğinde geliri zamana yayılı olarak muhasebeleştirir:

- Müşterinin eş zamanlı olarak, işletmenin sağladığı faydalardan yararlanması ve bu faydaları tüketmesi durumunda;
- İşletmenin varlığı oluşturdukça veya geliştirdikçe, oluşturulan veya geliştirilen varlığın kontrolünün aynı anda müşteriye geçmesi durumunda ya da
- Grup'un yerine getirdiği yükümlülüğün, grubun kendisi için alternatif kullanımı olan bir varlık oluşturmaması ve Grup'un o güne kadar tamamlanan yükümlülüğe karşılık yapılacak ödeme üzerinde hukuken icra edilebilir bir tahsil hakkının bulunması durumunda.

Zaman içinde yerine getirilen her bir edim yükümlülüğü için, Grup, malların veya hizmetlerin kontrolünü müşteriye devretmeyi gösteren tek bir ilerleme ölçüsü seçer. Grup, güvenilir bir şekilde gerçekleştirilen işi ölçen bir yöntem kullanır. Grup, girdi yönteminin kullanıldığı projenin tamamlanmasına yönelik ilerlemeyi ölçmek için yapılan maliyetleri kullanır ve çıktı yönteminin kullanıldığı projenin tamamlanmasına doğru ilerlemeyi ölçmek için transfer edilen birimleri kullanır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.2 Hasılat (devamı)

Hasılatın muhasebeleştirilmesi için genel model (devamı)

Aşama 5: Hasılatın muhasebeleştirilmesi (devamı)

Eğer bir edim yükümlülüğü zaman içinde yerine getirilmiyorsa, o zaman Grup, malların veya hizmetin kontrolünü müşteriye transfer ettiği zaman hasılatı muhasebeleştirir.

Grup tarafından sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi için mutlaka katlanılması gereken maliyetin, söz konusu sözleşme kapsamında elde edilmesi beklenen ekonomik faydayı aştığı durumlarda TMS 37 “Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar” standardı uyarınca bir karşılık ayırmaktadır.

Sözleşme değişiklikleri

Grup, ek bir mal veya hizmet sunma taahhüdü verdiği takdirde, sözleşme değişikliğini ayrı bir sözleşme olarak kabul eder. Mevcut sözleşmenin feshi ve yeni bir sözleşmenin oluşturulması durumunda, sunulan mal veya hizmetler farklıysa ilgili değişiklikler muhasebeleştirir. Sözleşmede yapılan değişiklik, ayrı mal veya hizmet oluşturmazsa, işletme, ilk sözleşme ile birlikte, ek mallar veya hizmetler ilk sözleşmenin bir parçasıymış gibi birleştirilerek muhasebeleştirir.

2.5.3 Stoklar

Stoklar, maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilmektedir. Stokların maliyeti; tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Stokların maliyetinin hesaplanmasında ortalama maliyet yöntemi uygulanmaktadır. Net gerçekleştirilebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için yüklenilmesi gereken tahmini maliyetlerin toplamının indirilmesiyle elde edilir.

Komponent malzemeleri amortismanına tabi olup ekonomik ömürleri aşağıda belirtildiği gibidir:

	<u>Ekonomik Ömür (yıl)</u>
Komponentler	3-18

2.5.4 Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler. Maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Finansal kiralama ile alınan varlıklar, beklenen faydalı ömrü ile söz konusu kiralama süresinden kısa olanı ile sahip olunan maddi duran varlıklarla aynı şekilde amortismanına tabi tutulur.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve gelir tablosuna dahil edilir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.4 Maddi Duran Varlıklar (devamı)

Aktiflerin ekonomik ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	<u>Ekonomik Ömür (yıl)</u>
Binalar	10-25
Tesis, makina ve cihazlar	3-20
Demirbaşlar	2-15
Taşıtlar	4-7
Diğer maddi duran varlıklar	4-15
Özel maliyetler	4-16

2.5.5 Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, bilgisayar yazılımlarını ve diğer maddi olmayan duran varlıkları içermektedir. Bunlar, elde etme maliyetinden kaydedilmekte, diğer maddi olmayan duran varlıklar ise kıst amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulmaktadır.

2.5.6 Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Türev olmayan finansal varlıklar

Finansal araçlar ve sözleşme varlıkları

Grup aşağıda belirtilenler için beklenen kredi zararları için zarar karşılığı muhasebeleşirmektedir:

- itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar;
- GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları.

Grup aşağıdaki belirtilen, 12 aylık beklenen kredi zararı ("BKZ") olarak ölçülen kalemler hariç olmak üzere, zarar karşılığını ömür boyu BKZ'lere eşit olan tutar üzerinde ölçer:

- Raporlama tarihinde düşük kredi riskine sahip olduğu belirlenen borçlanma araçları ve
- Diğer borçlanma araçları ve ilk muhasebeleştirilmeden itibaren kredi riskinin (yani, finansal aracın beklenen ömrü boyunca ortaya çıkan temerrüt riski) önemli ölçüde artmadığı banka bakiyeleri.

Grup, ticari alacaklar ve sözleşme varlıklarına ilişkin değer düşüklüğünün hesaplanmasında ömür boyu BKZ'leri seçmiştir.

Bir finansal varlığın kredi riskinin ilk muhasebeleştirilmesinden itibaren önemli ölçüde artmış olup olmadığının belirlenmesinde ve BKZ'lerinin tahmin edilmesinde, Grup beklenen erken ödemelerin etkileri dahil beklenen kredi zararlarının tahminiyle ilgili olan ve aşırı maliyet veya çabaya katlanılmadan elde edilebilen makul ve desteklenebilir bilgiyi dikkate alır. Bu bilgiler, Grup'un geçmiş kredi zararı tecrübelerini dayanan ve ileriye dönük bilgiler içeren nicel ve nitel bilgi ve analizleri içerir. Grup, bir finansal varlık üzerindeki kredi riskinin, vadesinin 360 gün geçmesi durumunda önemli ölçüde arttığını varsaymaktadır. Grup, bir finansal varlığı aşağıdaki durumlarda temerrüde düşmüş olarak dikkate alır:

- Grup tarafından teminatın kullanılması (eğer varsa) gibi işlemlere başvurmaksızın borçlunun kredi yükümlülüğünü tam olarak yerine getirmemesi, veya
- Finansal aracın vadesinin 360 gün geçmiş olması.

Ömür boyu BKZ'lar finansal aracın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi muhtemel tüm temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarıdır

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.6 Varlıklarda Değer Düşüklüğü (devamı)

Türev olmayan finansal varlıklar (devamı)

12 aylık BKZ'lar raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde finansal araca ilişkin gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarını temsil eden kısımdır.

BKZ'larının ölçüleceği azami süre, Grup'un kredi riskine maruz kaldığı azami sözleşme süresidir.

BKZ'ların ölçümü

BKZ'lar finansal aracın beklenen ömrü boyunca kredi zararlarının olasılıklarına göre ağırlıklandırılmış bir tahminidir. Diğer bir ifadeyle tüm nakit açıklarının bugünkü değeri üzerinden ölçülen kredi zararlarıdır (örneğin, sözleşmeye istinaden işletmeye yapılan nakit girişleri ile işletmenin tahsil etmeyi beklediği nakit akışları arasındaki farktır). Nakit açığı, sözleşmeye göre işletmeye yapılması gereken nakit akışları ile işletmenin almayı beklediği nakit akışları arasındaki farktır. Beklenen kredi zararlarında ödemelerin tutarı ve zamanlaması dikkate alındığından, işletmenin ödemenin tamamını, sözleşmede belirlenen vadeden geç almayı beklemesi durumunda dahi bir kredi zararı oluşur.

BKZ'lar finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilir.

Kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar

Her raporlama dönemi sonunda, Grup itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların ve GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan borçlanma varlıklarının değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığını değerlendirir. Bir finansal varlığın gelecekteki tahmini nakit akışlarını olumsuz şekilde etkileyen bir veya birden fazla olay gerçekleştiğinde söz konusu finansal varlık kredi değer düşüklüğüne uğramıştır.

Bir finansal varlığın kredi değer düşüklüğüne uğradığının kanıtı aşağıdaki gözlemlenebilir verileri içerir:

- borçlunun ya da ihraççının önemli finansal zorluğa düşmesi;
- borçlunun temerrüdü veya finansal aracın vadesinin 90 gün geçmiş olması gibi sözleşme ihlali;
- Grup'un aksini dikkate alamayacağı koşullara bağlı olarak bir kredinin ya da avansın yeniden yapılandırılmasını
- borçlunun iflas etme veya finansal yeniden yapılanmaya ihtimalinin olması, veya
- finansal zorluklar nedeniyle menkul bir kıymetin aktif pazarının ortadan kalkması.

Değer düşüklüğünün sunumu

İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklara ilişkin zarar karşılıkları, varlıkların brüt defter değerinden düşülür. GUD değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları için oluşan zarar karşılığı, finansal varlığın finansal durum tablosundaki defter değerini azaltmak yerine diğer kapsamlı gelire yansıtılır..

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.6 Varlıklarda Değer Düşüklüğü (devamı)

Türev olmayan finansal varlıklar (devamı)

Kayıttan düşme

Bir finansal varlığın değerinin kısmen ya da tamamen geri kazanılmasına ilişkin makul beklentilerin bulunmaması durumunda işletme, finansal varlığın brüt defter değerini doğrudan düşürür. Kayıttan düşme, bir finansal tablo dışı bırakma sebebidir.

Müşteriler için, Grup, bireysel olarak makul bir geri kazanım beklentisinin olup olmadığına dayanarak, zamanlama ve kayıttan düşülecek tutarına ilişkin bir değerlendirme yapar. Grup kayıttan düşen tutara ilişkin önemli bir geri kazanım beklememektedir.

Ancak, kayıttan düşülen finansal varlıklar, Grup'un vadesi gelen tutarların geri kazanılmasına ilişkin prosedürlerine uymak için halen uygulama faaliyetlerine tabi olabilir.

Finansal olmayan varlıklar

Grup, her bir raporlama tarihinde, herhangi bir değer düşüklüğü belirtisi olup olmadığını belirlemek için stoklar ve ertelenmiş vergi varlıkları dışında kalan finansal olmayan varlıkların için defter değerlerini gözden geçirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir.

Değer düşüklüğü testi için, ayrı ayrı test edilemeyen varlıklar, gruplanmak suretiyle, diğer varlıklar ve varlık gruplarından bağımsız olarak sürdürülebilir faaliyetlerden nakit girişi yaratan en küçük birimlere ya da nakit yaratan birimlere (NYB) ayrılır.

Bir varlığın veya NYB'nin geri kazanılabilir tutarı, satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değeri ile kullanım değerinden yüksek olanıdır. Kullanım değeri, paranın zaman değeri ve varlığa veya NYB'ye özgü risklerin mevcut piyasa değerlendirmelerini yansıtan vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirilen tahmini gelecekteki nakit akışlarına dayanmaktadır.

Bir varlığın veya NYB'nin geri kazanılabilir tutarının defter değerinden düşük olması durumunda, söz konusu varlığın veya NYB'nin defter değeri geri kazanılabilir tutarına indirgenir. Değer düşüklüğü zararları kar veya zararda muhasebeleştirilir.

NYB'deki diğer varlıkların defter değerleri oranında azaltılarak dağıtılır. Diğer varlıklar için değer düşüklüğü zararı, ancak değer düşüklüğünün tespit edilmemesi durumunda, değer düşüklüğü veya itfa payları düşüldükten sonra, varlığın defter değerinin, belirlenmiş olan defter değerinin üzerine çıkmaması durumunda tersine çevrilir.

2.5.7 Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile direkt ilişki kurulabilen faiz giderleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar maliyetine dahil edilmektedir. Yatırımla ilgili kredinin henüz harcanmamış kısmının geçici süre ile finansal yatırımlarda değerlendirilmesiyle elde edilen finansal yatırım geliri aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyetlerinden mahsup edilir.

Diğer tüm finansman giderleri, oluştukları dönemlerde gelir tablosuna kaydedilmektedir. Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 döneminde aktifleştirilmiş finansman gideri bulunmamaktadır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.8 Finansal Araçlar

Muhasebeleştirme ve ilk ölçüm

Grup, ticari alacakları ve borçlanma araçlarını oluştukları tarihte kayıtlarına almaktadır. Grup bütün diğer finansal varlık ve yükümlülükleri sadece ve sadece, ilgili finansal aracın sözleşmeye bağlı koşullarına taraf olduğu işlem tarihinde muhasebeleştirmektedir.

Gerçeğe uygun değer ("GUD") değişimleri kar veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlıkların (önemli bir finansman bileşenine sahip olmayan ticari alacaklar haricinde) ve finansal yükümlülüklerin ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilerek ölçülür. Önemli bir finansman bileşenine sahip olmayan ticari alacaklar, ilk muhasebeleştirmede işlem bedeli üzerinden ölçülür.

Sınıflandırma ve sonraki ölçüm

İlk defa finansal tablolara alınırken, bir finansal araç belirtilen şekilde sınıflandırılır; itfa edilmiş maliyetinden ölçülenler; GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülenler- borçlanma araçlarına yapılan yatırımlar, GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülenler- özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar veya GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülenler.

Finansal araçlar ilk muhasebeleştirilmelerini müteakip, Grup finansal varlıkların yönetimi için kullandığı işletme modelini değiştirmedeği sürece yeniden sınıflandırılmaz.

Finansal varlıklar, Grup, finansal varlıkları yönetmek için işletme modelini değiştirmedeği sürece ilk muhasebeleştirilmesinden sonra yeniden sınıflandırılmaz. Bu durumda, etkilenen tüm finansal varlıklar, işletme modelindeki değişikliği izleyen ilk raporlama döneminin ilk gününde yeniden sınıflandırılır.

Bir finansal varlık, aşağıdaki her iki şartın birden sağlanması ve GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılmaması durumunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür:

- Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve
- Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Yukarıda belirtilen itfa edilmiş maliyeti üzerinden ya da GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeyen tüm finansal varlıklar GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülür. Bunlar, tüm türev finansal varlıkları da içermektedir. Finansal varlıkların ilk defa finansal tablolara alınması sırasında, finansal varlıkların farklı şekilde ölçümünden ve bunlara ilişkin kazanç veya kayıpların farklı şekilde finansal tablolara alınmasından kaynaklanacak bir muhasebe uyumsuzluğunu ortadan kaldırması veya önemli ölçüde azaltması şartıyla bir finansal varlığın geri dönülemez bir şekilde gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanabilir.

Finansal varlıklar- İş modelinin değerlendirilmesi

Grup, iş modelinin varlıkların yönetilme şeklini ve yönetime sağlanan bilgiyi en iyi şekilde yansıtması amacıyla bir finansal varlığın portföy düzeyinde elde tutulma amacını değerlendirmektedir. Ele alınan bilgiler şunları içerir:

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.8 Finansal Araçlar (devamı)

Sınıflandırma ve sonraki ölçüm (devamı)

Finansal varlıklar- İş modelinin değerlendirilmesi (devamı)

Grup, iş modelinin varlıkların yönetilme şeklini ve yönetime sağlanan bilgiyi en iyi şekilde yansıtması amacıyla bir finansal varlığın portföy düzeyinde elde tutulma amacını değerlendirmektedir. Ele alınan bilgiler şunları içerir:

- portföy için belirlenmiş politikalar ve hedefler ve bu politikaların uygulamada kullanılması. Bunlar, yönetimin stratejisinin, sözleşmeden kaynaklanan faiz gelirini elde etmeyi, belirli bir faiz oranından yararlanmayı devam ettirmeyi, finansal varlıkların vadesini bu varlıkları fonlayan borçların vadesiyle uyumlaştırmayı veya varlıkların satışı yoluyla nakit akışlarını gerçekleştirmeye odaklanıp odaklanmadığını içerir;
- iş modeli ve iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıkların performanslarının Grup yönetimine nasıl raporlandığı;
- iş modelinin (iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıkların) performansını etkileyen riskler ve özellikle bu risklerin yönetim şekli;
- işletme yöneticilerine verilen ilave ödemelerin nasıl belirlendiği (örneğin, ilave ödemelerin yönetilen varlıkların gerçeğe uygun değerine göre mi yoksa tahsil edilen sözleşmeye bağlı nakit akışlarına göre mi belirlendiği) ve
- önceki dönemlerde yapılan satışların sıklığı, değeri, zamanlaması ve nedeni ile gelecekteki satış beklentileri.

Finansal varlıkların finansal durum tablosu dışı bırakılmaya uygun olmayan işlemlerde üçüncü taraflara devredilmesi, Grup'un varlıklarını finansal tablolarında sürekli olarak muhasebeleştirilmesiyle tutarlı olarak bu amaçla satış olarak kabul edilmez.

Alım satım amacıyla elde tutulan veya gerçeğe uygun değer esas alınarak yönetilen ve performansı bu esasa göre değerlendirilen finansal varlıklar, GUD farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılır.

Finansal varlıklar – Sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye bağlı nakit akışları olup olmadığının değerlendirilmesi

Bu değerlendirme amacıyla, anapara, finansal varlığın ilk defa finansal tablolara alınması sırasındaki gerçeğe uygun değeridir. Faiz; paranın zaman değeri, belirli bir zaman dilimine ilişkin anapara bakiyesine ait kredi riski, diğer temel borç verme risk ve maliyetleri (örneğin, likidite riski ve yönetim maliyetleri) ile kar marjından oluşur. Sözleşmeye bağlı nakit akışlarının sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye bağlı nakit akışları olup olmadığının değerlendirilmesinde, Grup sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özelliklerini esas alır. Bu değerlendirme, finansal varlığın bu koşulu yerine getirmeyecek şekilde sözleşmeye bağlı nakit akışlarının zamanlamasını veya tutarını değiştiren sözleşme şartlarını içerip içermediğinin değerlendirilmesini gerektirir. Bu değerlendirmeyi yaparken, Grup aşağıdakiler dikkate alır:

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.8 Finansal Araçlar (devamı)

Sınıflandırma ve sonraki ölçüm (devamı)

Finansal varlıklar – Sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye bağlı nakit akışları olup olmadığının değerlendirilmesi (devamı)

- sözleşmeye bağlı nakit akışlarının zamanlamasını veya tutarını değiştirebilecek herhangi bir şarta bağlı olay (diğer bir ifadeyle tetikleyici olay);
- değişken oranlı özellikler de dahil olmak üzere, sözleşmeye bağlı kupon faiz oranını düzeltten şartlar;
- erken ödeme ve vadesini uzatma imkanı sağlayan özellikleri.
- Grup'un belirli varlıklardan kaynaklanan nakit akışlarının elde edilmesini sağlayan sözleşmeye bağlı haklarını kısıtlayıcı şartlar.

Erken ödeme özelliği, sözleşmenin vadesinden önce sonlandırıldığı durumlarda makul bir bedel içeren peşin ödenen tutarları büyük ölçüde anaparanın ve anapara bakiyesine ilişkin faizlerin ödenmemiş tutarını yansıtıyorsa sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemeleri kriteriyle tutarlıdır.

Ayrıca, (i) finansal varlık sözleşmeye bağlı nominal değeri üzerinden primli veya iskontolu olarak alınmışsa, (ii) sözleşmenin vadesinden önce sonlandırıldığı durumlarda makul bir ek bedel ödemesini içeren peşin ödenen tutarlar büyük ölçüde sözleşmeye bağlı nominal değeri ve tahakkuk eden (ancak ödenmemiş) faizi yansıtıyorsa ve (iii) ilk muhasebeleştirilmede erken ödeme özelliğinin gerçeğe uygun değerinin önemsiz olması durumunda, bu kritere uygun olduğu kabul edilir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.8 Finansal Araçlar (devamı)

Sınıflandırma ve sonraki ölçüm (devamı)

Finansal varlıklar – Sonraki ölçümden kaynaklanan kazanç veya kayıplar

GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar	Bu varlıklar sonraki ölçümlerinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür. Herhangi bir faiz veya temettü geliri dahil olmak üzere, bunlarla ilgili net kazançlar ve kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir. Riskten korunma aracı olarak tanımlanan türevler için aşağıdaki (v) bölümüne bakınız.
İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	Bu varlıklar sonraki ölçümlerinde etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetinden ölçülür. İtfa edilmiş maliyetleri varsa değer düşüklüğü zararları tutarı kadar azaltılır. Faiz gelirleri yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Bunların finansal durum tablosu dışı bırakılmasından kaynaklanan kazanç veya kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları	Bu varlıklar sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz geliri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer kazanç ve kayıplar ise diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. Finansal varlıklar finansal durum tablosu dışı bırakıldığında daha önceden diğer kapsamlı gelire yansıtılan toplam kazanç veya kayıplar kar veya zararda yeniden sınıflandırılır.
GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları	Bu varlıklar sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Temettüleri, açıkça yatırımın maliyetinin bir kısmının geri kazanılması niteliğinde olmadıkça kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer net kazanç ve kayıplar diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir ve kar veya zararda yeniden sınıflandırılmazlar.

Finansal yükümlülükler – Sınıflama, sonraki ölçüm ve kazanç ve kayıplar

Finansal yükümlülükler itfa edilmiş maliyetinden ölçülen ve GUD farkı kar veya zarara yansıtılan olarak sınıflandırılır.

Bir finansal yükümlülük, alım satım amaçlı elde tutulan tanımını karşılama durumunda GUD farkı kar veya zarara yansıtılan olarak sınıflandırılır. Finansal yükümlülük, türev araç olması ya da ilk kez kayda alınması sırasında bu şekilde tanımlanması durumunda alım satım amaçlı elde tutulan finansal yükümlülük olarak sınıflandırılır. GUD’i kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, GUD’leri ile ölçülürler ve faiz gelirleri de dahil olmak üzere, net kazanç ve kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer finansal yükümlülükler, ilk kayıtlara alınmalarını takiben gelecekteki anapara ve faiz nakit akışlarının etkin faiz oranları ile itfa edilmiş maliyet değerleri üzerinden değer düşüklükleri indirilerek ölçülür. Faiz giderleri ve kur farkları kar veya zararda muhasebeleştirilir. Bu yükümlülükler kayıtlardan çıkarılmasıyla oluşan kazanç veya kayıplar, kar veya zararda muhasebeleştirilir. Riskten korunma aracı olarak tanımlanan türevler için aşağıdaki (v) bölümüne bakınız.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.8 Finansal Araçlar (devamı)

Finansal tablo dışı bırakma

Finansal varlıklar

Grup, finansal varlıklarla ilgili nakit akışlarına ilişkin sözleşmeden doğan hakların süresi dolduğunda veya bu finansal varlığın mülkiyetinden kaynaklanan bütün risk ve getirilerinin sahipliğini önemli ölçüde devrettiğinde veya bu finansal varlığın mülkiyetinden kaynaklanan bütün risk ve yararları ne önemli ölçüde devretmiş ne de önemli ölçüde elinde bulundurmakta olması durumunda, ilgili finansal varlık üzerinde kontrol sahibi olmaya devam etmiyorsa söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır.

Grup, bir finansal varlığın mülkiyetinden kaynaklanan bütün risk ve yararları önemli ölçüde elinde bulundurmaya devam etmesi durumunda, ilgili finansal varlığı finansal durum tablosuna kayıtlara almaya devam eder.

Finansal yükümlülükler

Grup, bir finansal yükümlülük sadece ve sadece, ilgili yükümlülüğe ilişkin borç ortadan kalktığı veya iptal edildiği zaman finansal durum tablosundan çıkarır. Ayrıca, mevcut bir finansal yükümlülüğün koşullarında veya nakit akışlarında önemli bir değişiklik yapılması durumunda da Grup bir finansal yükümlülüğü finansal durum tablosundan çıkarır. Bunun yerine, değiştirilmiş şartlara dayanarak gerçeğe uygun değeri üzerinden yeni bir finansal yükümlülük muhasebeleştirilmesini gerektirir.

Finansal yükümlülüğün kayıtlarından çıkartılmasında, defter değeri ile bu yükümlülüğe ilişkin olarak ödenen tutar (devredilen her türlü nakit dışı varlık veya üstlenilen her türlü yükümlülük de dâhil) arasındaki fark, kar veya zarar olarak finansal tablolara alınır.

Finansal varlık ve yükümlülüklerin netleştirilmesi

Grup, finansal varlık ve yükümlülüklerini, sadece ve sadece netleştirme için yasal bir hakkı olduğunda ve işlemi net bazda gerçekleştirmek veya varlığın gerçekleşmesi ile yükümlülüğün yerine getirilmesini eş zamanlı yapma niyetinin bulunması durumunda netleştirmekte ve net tutarı finansal tablolarında göstermektedir.

Türev finansal araçlar ve riskten korunma muhasebesi

Grup yabancı para riskinden korunma amaçlı türev finansal araçlar kullanmaktadır. Saklı türev araçlar, ana sözleşmeden ayrılır ve ana sözleşme finansal bir varlık değilse ve belirli kriterleri karşıladığında ayrı olarak muhasebeleştirilir. Türev araçlar ilk muhasebeleştirilmesinde, gerçeğe uygun değerinden muhasebeleştirilir. Türev araçlar ilk muhasebeleştirilmelerini müteakip gerçeğe uygun değerlerindeki değişimler kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Grup belirli türev araçları döviz kurundaki ve faiz oranlarındaki değişimlerden kaynaklanan gerçekleşme ihtimali yüksek tahmini işlemleriyle ilgili nakit akışlarındaki değişkenliği korumak için korunma aracı olarak tanımlamaktadır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.9 Kur Değişiminin Etkileri

Yıl içerisinde gerçekleşen döviz işlemleri, işlem tarihindeki kurlar kullanılarak ABD Doları'na çevrilmektedir. Bilançoda yer alan dövize bağlı varlık ve borçlar, bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak ABD Doları'na çevrilmiştir. Bu çevrimden ve dövizli işlemlerin tahsil / tediyelerinden kaynaklanan kambiyo karları / zararları gelir tablosunda yer almaktadır.

İlgili tarihler itibarıyla dönem sonu ve ortalama olarak ABD Dolar ve Avro karşılığı TL kuru aşağıdaki gibidir:

<u>ABD Doları</u>	<u>Dönem Sonu Kuru</u>	<u>Ortalama Kur</u>
31 Aralık 2019	5.9402	5.6712
31 Aralık 2018	5.2609	4,8301

<u>Avro</u>	<u>Dönem Sonu Kuru</u>	<u>Ortalama Kur</u>
31 Aralık 2019	6.6506	6.3481
31 Aralık 2018	6.0280	5,6789

2.5.10 Hisse Başına Kazanç

Gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç / (kayıp), net karın / (zararın), yıl boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile hesaplanmaktadır.

Türkiye'de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, hisse başına kazanç / (kayıp) hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak hesaplanır.

2.5.11 Bilanço Tarihinden Sonraki Olaylar

Bilanço tarihinden sonraki olaylar; kara ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, konsolide finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir.

2.5.12 Karşılıklar, Şarta Bağlı Yükümlülükler ve Şarta Bağlı Varlıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda konsolide finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir. Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.13 İlişkili Taraflar

Bu konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, üst düzey yöneticiler ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ilişkili taraflar olarak kabul ve ifade edilmişlerdir. Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla girilen işlemler piyasa koşullarına uygun fiyatlarla gerçekleştirilmiştir.

2.5.14 Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Gelir vergisi gideri, cari vergi gideri ile ertelenmiş vergi giderinin (veya gelirinin) toplamından oluşur.

Cari Vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kar, diğer yıllarda vergilendirilebilen veya indirilebilen gelir veya gider kalemleri ile vergilendirilemeyen veya indirilemeyen kalemleri hariç tuttuğundan dolayı, gelir tablosunda belirtilen kardan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenen vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin mali tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenen vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Şerefiye veya işletme birleşmeleri dışında varlık veya yükümlülüklerin ilk defa mali tablolara alınmasından dolayı oluşan ve hem ticari hem de mali kar veya zararı etkilemeyen geçici zamanlama farklarına ilişkin ertelenen vergi yükümlülüğü veya varlığı hesaplanmaz.

Ertelenen vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenen vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte bu farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri, her bir bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla kanunlaşmış veya önemli ölçüde kanunlaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanma ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

2.5.14 Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Ertelenmiş vergi (devamı)

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alınımından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, gelir tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde, şerefiye hesaplanmasında ya da satın alınan, satın alınan bağlı ortaklığın tanımlanabilen varlık, yükümlülük ve şarta bağlı borçlarının gerçeğe uygun değerinde elde ettiği payın satın alım maliyetini aşan kısmının belirlenmesinde vergi etkisi göz önünde bulundurulur. Mali tablolarda yer alan vergiler, cari dönem vergisi ile ertelenmiş vergilerdeki değişimi içermektedir. Grup, dönem sonuçları üzerinden cari ve ertelenmiş vergi hesaplamaktadır.

2.5.15 Çalışanlara Sağlanan Faydalar/Kıdem Tazminatı

Türkiye'de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı ("TMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir. Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilmektedir.

2.5.16 Nakit Akım Tablosu

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları, Grup'un satış faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akımları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Nakit ve nakit benzerleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

2.5.17 Sermaye ve Temettüler

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, temettü dağıtım kararı alındığı dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.6 Önemli Muhasebe Tahmin ve Varsayımları

2.6.1 Stokların Ekonomik Ömürleri

Komponent malzemeler yıpranma payı hesaplamasına tabi olup ekonomik ömürleri Not 2.5.3'te belirtilmiştir.

2.6.2 Şüpheli Ticari Alacak Karşılığı

Şüpheli hale gelen ticari alacaklar için Grup elde bulundurulmuş söz konusu alacağa ilişkin alınan teminatları da değerlendirilerek vadesi geçmiş ve tahsilat imkanı azaldığı öngörülen alacaklar için geçmiş tahsil edilmeme tecrübesine de dayanarak karşılık ayırmaktadır. Not 33'te açıklandığı üzere Grup, 31 Aralık 2019 itibarıyla 215.272.390 TL (31 Aralık 2018: 136.583.078 TL) tutarında şüpheli ticari alacak karşılığı ayırmıştır.

2.6.3 Ertelenmiş Vergi

Grup, vergiye esas yasal konsolide finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış konsolide finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleşirmektedir. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabileceği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilecek vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur.

Elde edilen veriler ışığında, Grup'un gelecekte elde edilecek vergiye tabi kar ertelenmiş vergi varlıklarının tamamını karşılamaya yetmiyorsa, ertelenmiş vergi varlığının tamamı ve bir kısmına karşılık ayrılır.

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan değişiklikler

Yayımlanmış ancak yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmaya başlanmamış değişiklikler

Raporlama tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmasına izin verilmekle birlikte Grup tarafından erken uygulanmayan bazı yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan değişiklikler (devamı)

Güncellenen Kavramsal Çerçeve (2018 sürümü)

Güncellenen Kavramsal Çerçeve KGK tarafından 27 Ekim 2018 tarihinde yayımlanmıştır. Kavramsal Çerçeve; KGK'ya yeni TFRS'leri geliştirirken rehberlik sağlayacak olan temel çerçeveyi ortaya koymaktadır. Kavramsal Çerçeve; standartların kavramsal olarak tutarlı olmasını ve benzer işlemlerin aynı şekilde ele alınmasını sağlamaya yardımcı olmakta ve böylece yatırımcılar, borç verenler ve kredi veren diğer taraflar için faydalı bilgiler sağlamaktadır. Kavramsal Çerçeve, şirketlere, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS'nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikaları geliştirmelerine ve daha geniş bir biçimde, paydaşların bu standartları anlamalarına ve yorumlamalarına yardımcı olmaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve ise önceki versiyonundan daha kapsamlı olup, KGK 'ya standartların oluşturulmasında gerekli olan tüm araçların sağlanmasını amaçlamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve finansal raporlamanın amacından başlayarak sunum ve açıklamalara kadar standart oluşturulmasının tüm yönlerini kapsamaktadır. Güncellenen Kavramsal Çerçeve, belirli bir işlem için herhangi bir TFRS'nin uygulanabilir olmadığı durumlarda muhasebe politikalarını geliştirmek için Kavramsal Çerçeve'yi kullanan şirketler için, erken uygulamaya izin verilmekle birlikte, 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinden itibaren geçerli olacaktır.

TMS 1 ve TMS 8'deki Değişiklikler - Önemli Tanımı

KGK tarafından 7 Haziran 2019'da "önemli tanımları" değişikliği yayımlanmıştır (TMS 1 ve TMS 8'de yapılan değişiklikler). Değişiklikler, "önemli" tanımının netleştirilmesinde, önemlilik eşliğinin belirlenmesinde ve önemlilik kavramının TFRS'ler açısından uygulanmasında tutarlılığın artırılmasına yardımcı olmak için rehberlik sağlamaktadır. Yenilenen önemli tanıma "bilgilerin gizlenmesi" ifadesi eklenmiş ve bu ifadenin bilgilerin verilmemesi ve yanlış verilmesi ile benzer sonuçlara sebep olabileceği belirtilmiştir. Ayrıca bu değişiklikle birlikte önemli tanımında kullanılan terminoloji, Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve'de (2018 Sürümü) kullanılan terminoloji ile uyumlu hale getirilmiştir. TMS 1 ve TMS 8'deki Değişiklikler'in yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir.

Grup, TMS 1 ve TMS 8'deki değişikliğin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

2. FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (DEVAMI)

2.7 Yeni ve Revize Edilmiş Standart ve Yorumlar (devamı)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmayan değişiklikler (devamı)

TFRS 3 İşletme Birleşmelerinde Değişiklikler - İşletme Tanımı

Bir işlemin bir varlık edinimi mi yoksa bir işletme edinimi ile mi sonuçlanacağını belirlemede güçlüklerle karşılaşmakta olup, uzun zamandır önemli bir mesleki yargı konusu olmuştur. UMSK, bu konuyu netleştirmek üzere; şirketlerin edindiği faaliyet ve varlıkların bir işletme mi yoksa yalnızca bir varlık grubu mu olduğuna karar vermelerini kolaylaştırmak amacıyla “işletme” tanımını değiştirmek amacıyla UFRS 3 İşletme Birleşmelerinde değişiklik yapmıştır. KGK tarafından da 21 Mayıs 2019’da İşletme Tanımı (TFRS 3’te Yapılan Değişiklikler) yayımlanmıştır. Söz konusu değişiklikle; bir işletmenin girdiler ve bir süreç içermesi gerektiği teyit edilerek, sürecin asli olmasının yanı sıra süreç ve girdilerin birlikte çıktılarının oluşturulmasına önemli katkıda bulunması gerektiği hususlarına açıklık getirilmiştir. Müşterilere sunulan mal ve hizmetler ile olağan faaliyetlerden diğer gelirler tanımına odaklanarak işletme tanımı sadeleştirilmiştir. Bir şirketin bir işletme mi yoksa bir varlık grubu mu edindiğine karar verme sürecini kolaylaştırmak için uygulaması isteğe bağlı olan bir konsantrasyon testi eklenmiştir. Bu uygulama, varlıkların gerçeğe uygun değerinin büyük bir kısmının tek bir tanımlanabilir varlığa veya benzer tanımlanabilir varlıklar grubuna yoğunlaştırılması durumunda bir varlık edinilmesine yol açan basitleştirilmiş bir değerlendirmedir. Finansal tablo hazırlayıcıları konsantrasyon testini uygulamayı seçmezlerse veya test başarısız olması durumunda yapılacak değerlendirme önemli bir sürecin varlığına odaklanır. TFRS 3’deki değişikliklerin 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemlerinde elde edilen işletmeler için geçerli olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir.

Grup, TFRS 3’deki değişikliğin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

Gösterge Faiz Oranı Reformu (TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7’de Yapılan Değişiklikler)

UMSK tarafından Eylül 2019’da yayınlanan UFRS 9, UMS 39 ve UFRS 7’yi değiştiren Gösterge Faiz Oranı Reformu, KGK tarafından da 14 Aralık 2019 tarihinde yayımlanmıştır.. UMSK 2018 yılında, uluslararası gösterge faiz oranlarının değiştirilmesinden önce ve sonra ele alınacak hususları ayrı olarak belirlemiş ve bunlarıdeğişiklik öncesi ve değişikliğe ilişkin hususlar olarak sınıflandırmıştır.

Bu değişiklikler sonucunda TFRS 9 ve TMS 39’da yer alan finansal riskten korunma muhasebesi hükümlerinde dört temel konuda istisna sağlanmıştır. Bu konular:

- İşlemlerin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olmasına ilişkin hüküm,
- İleriye yönelik değerlendirmeler,
- Geriye dönük değerlendirmeler ve
- Ayrı olarak tanımlanabilir risk bileşenleridir.

Riskten korunma muhasebesine ilişkin diğer hükümlerde bir değişiklik olmamıştır. Grup, yukarıda belirtilen istisnaları, Gösterge Faiz Oranı Reformundan doğrudan etkilenen tüm korunma ilişkilerine uygulayacaktır.

Bu değişikliklerin yürürlük tarihi 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR

31 Aralık tarihleri itibarıyla diğer işletmelerdeki paylar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
TEC	350.500.157	327.101.170
Goodrich	18.226.125	10.292.560
TCI	13.661.916	6.278.240
	382.388.198	343.671.970

TEC'in 31 Aralık tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Dönen varlıklar	937.573.155	831.847.805
Duran varlıklar	364.899.922	162.739.208
Kısa vadeli yükümlülükler	257.127.759	196.696.517
Uzun vadeli yükümlülükler	330.038.876	130.337.088
Özkaynaklar	715.306.442	667.553.408
Grup'un özkaynaklardaki payı (% 49)	350.500.157	327.101.170

2017 mali yılı ve öncesine ilişkin oluşan TEC karından ilgili mevzuat ve ana sözleşmesi gereği ayrılması gereken miktarlar ayrıldıktan sonra, kalan Amerikan Doları para birimi ile ifade edilen karın, Grup'un payına oranı kadarki tutarının ödendiği gündeki TCMB alış kurundan çevrilmiş Türk Lirası karşılığı olan 28.265.598 TL tutarındaki temettü 2018 yılı Kasım ayında Şirket'e ödenmiştir. 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap dönemine ait temettü ödemesi bulunmamaktadır.

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Hasılat	2.261.743.786	2.617.386.309
Dönem (zararı) / karı	(36.704.116)	107.633.776
Dönem karında Grup'un payı (% 49)	(17.985.017)	52.740.550

Goodrich'in 31 Aralık tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Dönen varlıklar	62.743.129	50.407.321
Duran varlıklar	7.656.362	4.569.352
Kısa vadeli yükümlülükler	23.889.146	28.323.805
Uzun vadeli yükümlülükler	945.033	921.467
Özkaynaklar	45.565.312	25.731.401
Grup'un özkaynaklardaki payı (% 40)	18.226.125	10.292.560

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Hasılat	134.797.274	85.475.439
Dönem karı	16.271.659	5.593.974
Dönem karında Grup'un payı (% 40)	6.508.664	2.237.588

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

3. DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

TCI'nin 31 Aralık tarihlerine ilişkin finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Dönen varlıklar	78.474.955	68.849.493
Duran varlıklar	34.498.852	19.213.254
Kısa vadeli yükümlülükler	35.027.631	55.794.044
Uzun vadeli yükümlülükler	9.636.598	877.502
Özkaynaklar	68.309.578	31.391.201
Grup'un özkaynaklardaki payı (% 20)	13.661.916	6.278.240

	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2019</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2018</u>
Hasılat	72.101.181	42.040.886
Dönem karı	4.264.935	685.522
Dönem karında Grup'un payı (% 20)	852.987	137.103

TCI tarafından 2019 yılında gerçekleştirilmesi kararı alınan ve Grup ana sözleşmesinde de belirtilen 26.000.000 TRY tutarındaki sermaye artırımına istinaden, pay oranları nispetinde artırım tutarının %20'sine isabet eden 5.200.000 TL için Grup tarafından sermayeye katılım gerçekleştirilmiştir.

Diğer işletmelerdeki payların karları içindeki paylar aşağıdaki gibidir:

	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2019</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2018</u>
TEC	(17.985.017)	52.740.550
TCI	852.987	137.103
Goodrich	6.508.664	2.237.588
	<u>(10.623.366)</u>	<u>55.115.241</u>

4. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerleri aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Bankalar (vadesiz mevduat)	4.428.291	184.615
Bankalar (vadeli mevduat)	22.440.120	34.834.404
	<u>26.868.411</u>	<u>35.019.019</u>

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla bankadaki vadeli mevduatın detayı aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Açılış Tarihi</u>	<u>Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
3.808.000	TL	31 Aralık 2019	%13,67	2 Ocak 2020	3.808.000
610.000	ABD Doları	31 Aralık 2019	%1,50	2 Ocak 2020	3.623.522
15.008.598	TL	31 Aralık 2019	%10,00	2 Ocak 2020	15.008.598
					<u>22.440.120</u>

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Açılış Tarihi</u>	<u>Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
1.292.000	TL	31 Aralık 2018	%25,17	2 Ocak 2019	1.292.000
1.084.000	Avro	31 Aralık 2018	%0,10	2 Ocak 2019	6.534.352
2.737.000	ABD Doları	31 Aralık 2018	%0,50	2 Ocak 2019	14.399.083
12.608.969	TL	28 Aralık 2018	%22,00	2 Ocak 2019	12.608.969
					<u>34.834.404</u>

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

5. FİNANSAL YATIRIMLAR

31 Aralık tarihleri itibarıyla finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık	Pay	31	Pay
	2019	Oranı	Aralık	Oranı
		%	2018	%
Uçak Koltuk Üretimi Sanayi Ticaret Anonim Şirketi (“Uçak Koltuk”)	1.485.005	10	1.485.005	10
Türk Hava Yolları Opet Havacılık Yakıtları Anonim Şirketi (“THY Opet”)	20	<1	20	<1
	<u>1.485.025</u>		<u>1.485.025</u>	

6. KISA VE UZUN VADELİ BORÇLANMALAR

Grup’un 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli borçlanmaların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli banka kredileri	332.844.321	-
Toplam	<u>332.844.321</u>	<u>-</u>

31 Aralık 2019 itibarıyla kısa vadeli borçlanmalara ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

<u>Anapara</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Faiz Oranı</u>	<u>Türü</u>	<u>Faiz Oranı</u>	<u>Vade</u>	<u>31 Aralık 2019</u>
50.000.000	Avro	Sabit	%0,75	20 Ekim 2020	332.844.321	

Finansal işlemlerden kaynaklanan yükümlülüklerle ilişkin mutabakat aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	Nakit Girişleri	Gayrinakdi	31 Aralık 2019
			değişimler(*)	
Banka Kredileri	-	318.152.500	14.691.821	332.844.321
	-	318.152.500	14.691.821	332.844.321

(*) Toplam 14.691.821 TL olarak belirtilen gayrinakdi değişimlerin 14.377.500 TL’si yabancı para çevrim farkından, 314.321 TL’si ise faiz gider reeskontundan oluşmaktadır.

Grup’un 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla kiralama işlemlerinden borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	Asgari kiralama	Faiz	Anapara
	ödemeleri		
Bir yıl içinde	33.627.144	(13.296.868)	20.330.276
İki yıl ve üzeri	204.148.696	(35.035.734)	169.112.962
Toplam	<u>237.775.840</u>	<u>(48.332.602)</u>	<u>189.443.238</u>

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

7. DİĞER FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

31 Aralık tarihleri itibarıyla diğer finansal yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Bankaya borçlar	28.108.455	25.052.709
Toplam	28.108.455	25.052.709

31 Aralık tarihleri itibarıyla diğer finansal yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019

<u>Banka Adı</u>	<u>Vade Tarihi</u>	<u>Orjinal Para</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Tutar</u>
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. ("Vakıfbank")	3 Ocak 2020	28.038.687	TL	28.038.687
QNB Finansbank A.Ş. ("Finansbank")	3 Ocak 2020	69.768	TL	69.768
				28.108.455

31 Aralık 2018

<u>Banka Adı</u>	<u>Vade Tarihi</u>	<u>Orjinal Para</u>	<u>Para Birimi</u>	<u>Tutar</u>
T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ("Ziraat Bankası")	3 Ocak 2019	25.040.519	TL	25.040.519
Finansbank	2 Ocak 2019	12.190	TL	12.190
				25.052.709

Bankaya borçlar, sosyal güvenlik kurumu ve fatura ödemeleri için temin edilen bir gün vadeli finansman kaynağı olup faiz uygulanmamaktadır.

8. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan kısa vadeli ticari alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı ("THY A.O.")	1.371.299.487	1.379.659.622
Güneş Express Havacılık A.Ş. ("Sun Ekspress")	30.396.352	26.709.936
TEC	15.075.876	7.987.309
Air Albania SHPK	5.605.998	492.190
THY Uçuş Eğitim ve Havalimanı İşletme A.Ş. ("THY Uçuş Eğitim")	4.536.606	4.954.240
TCI	1.306.754	2.366.714
Uçak Koltuk	1.299.569	36.471
TGS Yer Hizmetleri A.Ş. ("TGS")	1.097.225	446.699
Goodrich	670.738	1.184.352
Diğer	4.619	8.129
	1.431.293.224	1.423.845.662

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan kısa vadeli diğer alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
THY A.O.	158.916	-
	158.916	-

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

8. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili bankalardaki vadesiz mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Ziraat Bankası	2.979.305	-
Türkiye Halk Bankası A.Ş. ("Halkbank")	8.794	-
	<u>2.988.099</u>	<u>-</u>

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili bankalardaki vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Ziraat Bankası	18.632.120	-
	<u>18.632.120</u>	<u>-</u>

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili taraflara kısa vadeli ticari borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
THY A.O.	82.754.662	64.488.125
Goodrich	13.503.527	11.908.315
TGS	1.394.588	2.503.219
Uçak Koltuk	5.151.143	2.495.749
THY Opet	136.644	200.809
Diğer	887.174	643.023
	<u>103.827.738</u>	<u>82.239.240</u>

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili taraflara kısa vadeli diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
THY A.O.	3.440.889	73.321.784
	<u>3.440.889</u>	<u>73.321.784</u>

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan alınan sipariş avanslarının detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
THY A.O. (Not 13)	759.533.908	591.248.041
	<u>759.533.908</u>	<u>591.248.041</u>

31 Aralık tarihleri itibarıyla sona eren hesap döneminde ilişkili kuruluşlarla olan işlemler aşağıdaki gibidir:

	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2019</u>	<u>1 Ocak - 31 Aralık 2018</u>
Satışlar		
THY A.O.	5.661.714.157	4.816.842.163
Sun Express	143.960.357	133.406.097
TEC	55.544.193	58.041.219
THY Uçuş Eğitim	20.168.293	14.505.977
Goodrich	9.411.121	3.177.996
Air Albenia SHPK	5.098.017	451.885
TCI	3.103.738	2.799.784
Uçak Koltuk	2.675.216	1.660.082
TGS	1.527.958	234.962
Diğer	8.501	50.785
	<u>5.903.211.551</u>	<u>5.031.170.950</u>

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

8. İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

<i>Alımlar</i>	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
THY A.O.	423.652.479	221.890.802
Goodrich	125.988.283	82.203.324
Uçak Koltuk	31.695.259	23.331.524
TGS	14.686.598	20.279.849
TCI	4.665.937	16.906.363
THY Opet	2.212.958	2.537.606
THY Uçuş Eğitim	888.273	432.033
Sun Express	1.187.993	654.345
Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş.	535.208	216.108
Diğer	551.478	361.082
	606.064.466	368.813.036
Faiz gelirleri	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ziraat Bankası	2.272.660	-
	2.272.660	-
Faiz giderleri	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
THY A.O.	-	8.319.362
	-	8.319.362

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap döneminde üst düzey yöneticilere sağlanan fayda ve hizmetlerin tutarı 5.264.237 TL'dir (31 Aralık 2018: 4.929.134 TL).

9. TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan ticari alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ticari alacaklar	524.955.138	377.528.763
Alacak senetleri	15.756.440	29.987.130
Şüpheli alacak karşılığı (*)	(215.272.390)	(136.583.078)
	325.439.188	270.932.815

(*) Şüpheli alacak karşılığı geçmişteki tahsil edilmeme tecrübesine dayanılarak belirlenmiştir. Grup'un ticari alacaklarına ilişkin kredi riski, kur riski ve değer düşüklüğüne ilişkin detaylar Not 33'te açıklanmıştır.

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan ticari borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ticari borçlar	531.175.353	358.233.603
Gider tahakkukları	64.854.242	88.811.667
	596.029.595	447.045.270

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

10. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR

31 Aralık tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Maaş tahakkukları (*)	103.482.253	89.166.907
Personel primleri (**)	-	62.071.424
Ödenecek SGK primleri	38.991.536	37.067.337
Personel kredi kartı borçları	85.615	40.546
	142.559.404	188.346.214

(*) Maaş tahakkukları personelin aralık ayına ilişkin ücret giderlerinden oluşmaktadır.

(**) Personel primleri içerisinde Grup çalışanlarına ödenecek yıllık prim tutarları bulunmaktadır. 2018 yılı ile ilgili tutar 2019 yılı Şubat ayı içerisinde ödenmiştir.

11. DİĞER ALACAK VE BORÇLAR

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli diğer alacaklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Verilen depozito ve teminatlar	295.261	622.512
Diğer alacaklar	5.382.434	962.700
Personelden alacaklar	403.613	110.065
Şüpheli alacaklar	374.681	51.766
Şüpheli alacak karşılığı (-)	(374.681)	(51.766)
	6.081.308	1.695.277

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin şüpheli alacak karşılığındaki değişim aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem başı ayrılmış karşılık	51.766	37.115
Cari dönem gideri	316.231	-
Yabancı para çevrim farkı	6.684	14.651
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	374.681	51.766

31 Aralık tarihleri itibarıyla ilişkili olmayan taraflara kısa vadeli diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek vergi, harç ve diğer kesintiler	160.865.663	129.006.894
Diğer borçlar	2.357.943	6.281.288
Alınan depozito ve teminatlar	10.679.324	1.302.485
	173.902.930	136.590.667

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

12. STOKLAR

31 Aralık tarihleri itibarıyla stokların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Komponentler ve tamir edilebilir yedek parçalar	3.749.264.608	2.988.145.641
Teknik malzeme stokları	1.755.245.617	999.877.454
Hurda malzeme stokları	68.737.363	117.644.622
Yoldaki teknik malzeme stokları	29.221.749	70.102.854
Komponentler ve tamir edilebilir yedek parçalar birikmiş amortisman (-)	(1.879.646.400)	(1.635.995.765)
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(68.684.979)	(117.644.622)
	3.654.137.958	2.422.130.184

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla stoklar üzerindeki sigorta tutarı 2.295.909,941 TL'dir (31 Aralık 2018: 1.561.263.318 TL).

31 Aralık tarihinde sona eren hesap dönemlerinde stok değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem başı ayrılmış karşılık	117.644.622	94.234.469
Yabancı para çevrim farkları	11.922.399	37.294.744
Dönem içi (geri çevrilen) karşılık(*)	(60.882.042)	(13.884.591)
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	68.684.979	117.644.622

(*) 31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ilişkin stoklar üzerinde hesaplanan değer düşüklüğü karşılıkları ve iptalleri satışların maliyetinde gösterilmektedir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin komponentler ve tamir edilebilir yedek parçaların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Komponent ve Tamir Edilebilir Yedek Parçalar
<u>Maliyet</u>	
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2019	2.988.145.641
Yabancı para çevrim farkı	385.836.518
İlaveler	847.485.355
Çıkışlar	(472.202.906)
31 Aralık 2019 kapanış bakiyesi	3.749.264.608
<u>Birikmiş Amortisman</u>	
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2019	1.635.995.765
Yabancı para çevrim farkı	212.711.229
Cari dönem yıpranma payı	261.655.009
Çıkışlar	(230.715.603)
31 Aralık 2019 kapanış bakiyesi	1.879.646.400
31 Aralık 2019 net defter değeri	1.869.618.208

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

12. STOKLAR (devamı)

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin komponentler ve tamir edilebilir yedek parçaların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

<u>Maliyet</u>	<u>Komponent ve Tamir Edilebilir Yedek Parçalar</u>
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2018	1.975.288.095
Yabancı para çevrim farkı	779.767.218
İlaveler	531.937.678
Çıkışlar	(298.847.350)
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	2.988.145.641
<u>Birikmiş Amortisman</u>	
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2018	1.075.937.466
Yabancı para çevrim farkı	435.818.615
Cari dönem yıpranma payı	258.252.477
Çıkışlar	(134.012.793)
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	1.635.995.765
31 Aralık 2018 net defter değeri	1.352.149.876

13. PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

31 Aralık tarihleri itibarıyla kısa vadeli peşin ödenmiş giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Verilen sipariş avansları (*)	36.623.174	95.086.474
Gelecek aylara ait giderler (**)	24.075.993	40.810.008
	60.699.167	135.896.482

(*) Verilen sipariş avansları komponentler, ticari mal ve sarf malzemesi almak için verilen avans tutarlarından oluşmaktadır.

31 Aralık tarihleri itibarıyla uzun vadeli peşin ödenmiş giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Verilen duran varlık avansları (***)	13.218.888	-
Gelecek yıllara ait giderler (**)	512.163	14.436.959
	13.731.051	14.436.959

(**) 31 Aralık 2018 itibarıyla gelecek aylara ve yıllara ait giderlerin 17.501.390 TL'si Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü ("DHMI") arazisini kiralamak amacıyla Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ("KEGM") adına yapılan maliyetlerden oluşmakta olup, 31 Aralık 2019 itibarıyla ilgili işlem TFRS 16 kapsamına alınarak kullanım hakkı varlıkları olarak muhasebeleştirilmiştir.

(***) Verilen duran varlık avansları, maddi duran varlık alımları için verilen avans tutarlarından oluşmaktadır.

31 Aralık tarihleri itibarıyla kısa vadeli ertelenmiş gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>
Alınan sipariş avansı (*)	776.969.138	607.250.552
Gelecek yıllara ait gelirler	121.723.435	136.385.129
	898.692.573	743.635.681

(*) Alınan sipariş avansının 759.533.908 TL'si THY A.O.' dan alınan sipariş avanslarından oluşmaktadır (31 Aralık 2018: 591.248.041 TL) (Not 8).

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

14. MADDİ DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren dönemde maddi duran varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	Binalar	Tesis Makine ve Cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Diğer Maddi Duran Varlıklar	Yapılmakta Olan Yatırımlar (*)	Özel Maliyetler	Toplam
<u>Maliyet</u>								
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2019	-	956.415.691	61.661.089	187.440.184	22.955.492	254.584.740	2.350.549.292	3.833.606.488
Yabancı para çevrim farkları	-	123.494.682	7.961.828	24.202.727	2.964.066	32.872.593	303.508.562	495.004.458
İlaveler	43.677.982	177.796.180	9.393.434	44.802.687	6.286.852	627.535.903	15.126.761	924.619.799
Çıkışlar	-	(5.397.016)	(440.597)	(1.201.500)	(247.825)	-	(14.209)	(7.301.147)
Transfer	2.549.871.326	15.487.598	-	1.748.254	36.217	(287.429.996)	(2.279.722.293)	(8.894)
31 Aralık 2019 kapanış bakiyesi	2.593.549.308	1.267.797.135	78.575.754	256.992.352	31.994.802	627.563.240	389.448.113	5.245.920.704
<u>Birikmiş Amortisman</u>								
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2019	-	549.768.211	36.236.527	127.743.057	11.851.647	-	767.636.817	1.493.236.259
Yabancı para çevrim farkları	35.167.041	75.873.284	5.071.576	17.793.671	1.689.860	-	72.117.594	207.713.026
Cari dönem amortismanı	144.563.986	104.850.144	8.698.135	27.925.460	3.598.201	-	27.598.866	317.234.792
Çıkışlar	-	(1.843.089)	(420.383)	(535.458)	(234.481)	-	(13.566)	(3.046.977)
Transfer	596.846.128	-	-	-	-	-	(596.846.128)	-
31 Aralık 2019 kapanış bakiyesi	776.577.155	728.648.550	49.585.855	172.926.730	16.905.227	-	270.493.583	2.015.137.100
1 Ocak 2019 net defter değeri	-	406.647.480	25.424.562	59.697.127	11.103.845	254.584.740	1.582.912.475	2.340.370.229
31 Aralık 2019 net defter değeri	1.816.972.153	539.148.585	28.989.899	84.065.622	15.089.575	627.563.240	118.954.530	3.230.783.604

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

14. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönemde maddi duran varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	Tesis Makine ve Cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Diğer Maddi Duran Varlıklar	Yapılmakta Olan Yatırımlar (*)	Özel Maliyetler	Toplam
<u>Maliyet</u>							
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2018	539.523.714	30.512.552	115.621.323	12.576.336	56.874.146	1.625.894.573	2.381.002.644
Yabancı para çevrim farkları	212.983.062	12.045.174	45.642.819	4.964.650	22.451.709	641.840.182	939.927.596
İlaveler	202.276.814	20.478.726	27.289.060	5.380.153	254.052.533	7.715.190	517.192.476
Çıkışlar	(1.390.620)	(1.375.363)	(1.114.292)	(3.319)	-	-	(3.883.594)
Transfer	3.022.721	-	1.274	37.672	(78.793.648)	75.099.347	(632.634)
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	956.415.691	61.661.089	187.440.184	22.955.492	254.584.740	2.350.549.292	3.833.606.488
<u>Birikmiş Amortisman</u>							
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2018	330.609.586	23.233.630	77.655.640	7.078.371	-	443.239.598	881.816.825
Yabancı para çevrim farkları	137.770.884	9.485.460	32.246.667	2.956.322	-	187.209.675	369.669.008
Cari dönem amortismanı	82.740.042	4.705.484	18.707.192	1.819.686	-	137.187.544	245.159.948
Çıkışlar	(1.239.362)	(1.188.047)	(866.442)	(2.732)	-	-	(3.296.583)
Transfer	(112.939)	-	-	-	-	-	(112.939)
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	549.768.211	36.236.527	127.743.057	11.851.647	-	767.636.817	1.493.236.259
1 Ocak 2018 net defter değeri	208.914.128	7.278.922	37.965.683	5.497.965	56.874.146	1.182.654.975	1.499.185.819
31 Aralık 2018 net defter değeri	406.647.480	25.424.562	59.697.127	11.103.845	254.584.740	1.582.912.475	2.340.370.229

(*) 31 Aralık tarihleri itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar İstanbul Havalimanı'nda henüz inşaatı devam eden bina ve tesislere ilişkindir.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

14. MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

İstanbul Havalimanı işletmecisi olan İGA Havalimanı İşletmesi A.Ş. ile THY A.O. ve THY Teknik arasında, İstanbul Havalimanı'nda kiralamaya konu alanlar, kira bedeli, kira şartları ve kiralama süresi ile ilgili konularda müzakereler devam etmekte olup henüz bir sözleşme imzalanmamış ve THY A.O. Yönetim Kurulu'nca da yukarıda sayılan konularla ilgili olarak alınmış bir karar bulunmamaktadır. Her ne kadar, Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) tarafından yayınlanan bir tarife (Kamu Özel İşbirliği-KÖİ Tarifesi) mevcut olsa bile sözleşmenin esaslı şartlarından olan, kiralamaya konu alan, kira bedeli, kira şartları ve kiralama süresi gibi konular netleştirilmeden IFRS 16 kapsamında bir hesaplama yapılması neredeyse imkansız olup ciddi belirsizlikler barındırmaktadır. Bu imkansızlık ve belirsizlikler nedeniyle, İstanbul Havalimanı'ndaki kiralamalar ile ilgili olarak 2019 yılı mali tablolarında herhangi bir hak ve yükümlülük hesaplanamamıştır. Buna rağmen İstanbul Havalimanı'nda belli alanlar kullanılmakta, DHMİ tarafından yayınlanan KÖİ Tarifesi üzerinden (ihtirazi kayıtlı) ödemeler yapılmakta ve bu ödemeler ilgili gider hesaplarında takip edilmektedir.

15. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yılda maddi olmayan duran varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Haklar
<u>Maliyet</u>	
Açılış bakiyesi 1 Ocak	152.496.030
Yabancı para çevrim farkları	19.655.216
İlaveler	45.416.589
Transfer	8.894
31 Aralık kapanış bakiyesi	217.576.729
<u>Birikmiş itfa payı</u>	
Açılış bakiyesi 1 Ocak	124.478.371
Yabancı para çevrim farkları	17.042.652
Cari dönem itfa payı	20.569.726
31 Aralık kapanış bakiyesi	162.090.749
1 Ocak 2019 net defter değeri	28.017.659
31 Aralık net defter değeri	55.485.980

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yılda maddi olmayan duran varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Haklar
<u>Maliyet</u>	
Açılış bakiyesi 1 Ocak	95.604.723
Yabancı para çevrim farkları	37.741.040
İlaveler	18.517.633
Transfer	632.634
31 Aralık kapanış bakiyesi	152.496.030
<u>Birikmiş itfa payı</u>	
Açılış bakiyesi 1 Ocak	81.195.399
Yabancı para çevrim farkları	32.971.973
Cari dönem itfa payı	10.198.060
Transfer	112.939
31 Aralık kapanış bakiyesi	124.478.371
1 Ocak 2018 net defter değeri	14.409.324
31 Aralık net defter değeri	28.017.659

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

16. KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap dönemine ait kullanım hakkı varlıklarına ilişkin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Gayrimenkul	Yer Nakil Vasıtaları	Toplam
Açılış bakiyesi 1 Ocak 2019	-	-	-
TFRS 16 geçiş etkisi	151.445.255	6.285.712	157.730.967
Girişler	47.993.129	23.847	48.016.976
Amortisman gideri	(19.229.992)	(2.555.580)	(21.785.572)
Yabancı para çevrim farkları	17.992.004	663.396	18.655.400
31 Aralık 2019 kapanış bakiyesi	198.200.396	4.417.375	202.617.771

17. TAAHHÜTLER

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde verilen teminatları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Dövizli Tutar	TL Karşılığı	Dövizli Tutar	TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'ler in toplam tutarı				
-Teminatlar	76.415.369	405.834.155	17.123.658	37.672.074
TL	17.391.446	17.391.446	12.301.105	12.301.105
Avro	53.250.000	354.144.450	-	-
ABD Doları	5.773.923	34.298.259	4.822.553	25.370.969
Diğer	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-
Toplam TRİ	76.415.369	405.834.155	17.123.658	37.672.074

18. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

31 Aralık tarihleri itibarıyla kısa vadeli karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

(a) Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kullanılmamış izin karşılığı	28.931.845	25.264.433
	28.931.845	25.264.433

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait kullanılmamış izin karşılığının detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem başı ayrılmış karşılık	25.264.433	19.816.701
Cari dönem gideri	3.632.310	5.895.454
Konusu kalmayan karşılık	(2.534.989)	(1.525.165)
Yabancı para çevrim farkı	2.570.091	1.077.443
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	28.931.845	25.264.433

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

18. KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)**(b) Diğer kısa vadeli karşılıklar**

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Dava karşılığı (*)	26.523.138	29.403.310
Diğer borç ve gider karşılıkları (**)	11.672.493	710.222
	38.195.631	30.113.532

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla dava karşılıklarının 16.204.185 TL tutarı işe iade davalarından oluşmaktadır (31 Aralık 2018: 21.589.490 TL).

(**) TFRS 15'e göre 2019 yılında ödenecek sözleşmeden doğan ceza giderleri ve indirimlere ilişkin hesaplanan tutardan oluşmaktadır.

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait dava karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem başı ayrılmış karşılık	29.403.310	28.249.913
Cari dönem gideri	12.272.057	4.168.327
Konusu kalmayan karşılık	(14.951.528)	(3.985.888)
Yabancı para çevrim farkı	(200.701)	970.958
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	26.523.138	29.403.310

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemine ait diğer borç ve gider karşılıkları detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem başı ayrılmış karşılık	710.222	-
Cari dönem gideri	10.378.296	715.095
Yabancı para çevrim farkı	583.975	(4.873)
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	11.672.493	710.222

19. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan uzun vadeli karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kıdem tazminatı karşılığı	175.606.949	142.257.378
	175.606.949	142.257.378

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

19. ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR(devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı aşağıdaki açıklamalar çerçevesinde ayrılmaktadır:

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'ıncı maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun'dan çıkarılmıştır. 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı tavanı 6.730 TL' dir (1 Ocak 2018: 5.002 TL). Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. UMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), grubun yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir: Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, ekli konsolide finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihlerindeki karşılıklar, yıllık % 7,65 (31 Aralık 2018: % 7,00) enflasyon ve % 12,00 (31 Aralık 2018: % 12,00) faiz oranı varsayımlarına göre yaklaşık % 4,04 olarak elde edilen reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır (31 Aralık 2018: % 4,67). İsteğe bağlı işten ayrılmalar neticesinde ödenmeyip, Grup'a kalacak olan kıdem tazminatı tutarlarının tahmini oranı da dikkate alınmıştır. Kıdem tazminatı tavanı altı ayda bir revize edilmekte olup, Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olan 6.730 TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğündeki değişim aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem başı ayrılmış karşılık	142.257.378	107.328.996
Cari hizmet maliyetleri	17.178.588	12.766.438
Faiz maliyeti	16.578.724	12.879.532
Ödemeler	(10.706.725)	(10.806.231)
Aktüeryal kayıp	10.298.984	20.088.643
Dönem sonu itibarıyla ayrılan karşılık	175.606.949	142.257.378

20. SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ

(a) Çıkarılmış sermaye ve sermaye düzeltme farkları

Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ödenmiş sermayesi 960.850.000 TL olup, her biri 1 TL nominal değerde 960.850.000 adet nama yazılı toplam 960.850.000 adet paya bölünmüştür (31 Aralık 2018: 960.850.000 TL nominal değerde 960.850.000 nama yazılı toplam 960.850.000 adet pay).

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

20. SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ (devamı)

(a) Çıkarılmış sermaye ve sermaye düzeltme farkları (devamı)

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

	Pay türü	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
		Nominal değer	%	Nominal değer	%
THY AO	A grubu	960.850.000	100	960.850.000	100
Toplam		960.850.000	100	960.850.000	100
Sermaye düzeltme farkları		84.081		84.081	

960.850.000 TL nominal değerde 960.850.000 adet (A) grubu paylar, yönetim kurulu üyelerinin aday gösterilmesinde ve oy hakkında imtiyazı bulunmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 84.081 TL tutarındaki sermaye düzeltme farkları Grup'un ödenmiş sermaye tutarının enflasyona göre düzeltilmesinden kaynaklanan ve geçmiş yıllar zararına mahsup edilmemiş veya sermayeye eklenmemiş sermaye düzeltme farklarından oluşmaktadır (31 Aralık 2018: 84.081 TL).

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un ortakları tarafından taahhüt edilen ödenmemiş sermayesi bulunmamaktadır.

(b) Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Önceki dönemlerin karından, kanun veya sözleşme kaynaklı zorunluluklar nedeniyle veya kar dağıtım dışındaki belli amaçlar için ayrılmış yedeklerdir. Bu yedekler, Grup'un yasal kayıtlarındaki tutarlar üzerinden gösterilmekte olup, konsolide finansal tabloların TFRS'ye uygun olarak hazırlanmasında ortaya çıkan farklılıklar geçmiş yıllar kar/zararıyla ilişkilendirilmektedir.

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler hesabının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Birinci tertip genel kanuni yedek akçe	124.906.830	64.258.023
Toplam	124.906.830	64.258.023

TTK'nın 519 uncu maddesi uyarınca, yıllık ticari karın %5'i ödenmiş sermayenin %20'sine ulaşıncaya kadar birinci tertip genel kanuni yedek akçe; pay sahiplerine %5 oranında kar payı ödendikten sonra kardan pay alacak kişilere dağıtılacak toplam tutarın %10'u ise ikinci tertip genel kanuni yedek akçe olarak ayrılmaktadır.

Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla birinci tertip genel kanuni yedek akçe tutarı ödenmiş/çıkarılmış sermayesinin %12,99'u oranında olup, ikinci tertip genel kanuni yedek akçe için herhangi bir sınır bulunmamaktadır. Söz konusu yedek akçeler Grup'un ödenmiş/çıkarılmış sermayesinin yarısını aşmadığı sürece, sadece zararların kapatılmasında, işlerin iyi gitmediği zamanlarda işletmeyi devam ettirmeye veya işsizliğin önüne geçmeye ve sonuçlarını hafifletmeye elverişli önlemler alınması için kullanılabilir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un geri alınmış payları bulunmamaktadır (31 Aralık 2018: Bulunmamaktadır).

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

20. SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ (devamı)**(c) Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler***Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/kayıpları:*

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 8.558.450 TL (31 Aralık 2018: 525.242 TL) tutarında kıdem tazminatı karşılığına ilişkin diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilen aktüeryal kazanç veya kayıplardan oluşmaktadır.

(d) Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler*Yabancı para çevrim farkları*

Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolarında 3.295.789.222 TL (31 Aralık 2018: 2.620.459.102 TL) tutarında yabancı para çevrim farkı bulunmaktadır.

(e) Geçmiş yıllar karları

Net dönem karı dışındaki birikmiş karlar bu kalemde netleştirilerek gösterilir. Özleri itibarıyla birikmiş kar niteliğinde olan olağanüstü yedekler de birikmiş kar sayılır ve bu kalemde gösterilir. Grup'un konsolide finansal tablolarındaki geçmiş yıllar karlarının dağılımı aşağıda verilmektedir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Geçmiş yıllar karları	1.250.652.850	649.444.524
Toplam	1.250.652.850	649.444.524

(f) Net dönem karı

Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 772.084.691 TL tutarında net dönem karı bulunmaktadır (31 Aralık 2018: 661.857.133 TL).

(g) Kontrol gücü olmayan paylar

Bağlı ortaklığın net varlıklarından ana ortaklığın doğrudan ve/veya dolaylı kontrolü dışında kalan paylara isabet eden kısımları Grup'un konsolide finansal durum tablosunda "kontrol gücü olmayan paylar" kalemi içinde sınıflandırılmıştır.

31 Aralık tarihlerinde sona eren dönemlerde kontrol gücü olmayan payların hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem başı bakiyesi	2.536.167	-
Konsolide edilen bağlı ortaklığın kontrol gücü olmayan sermaye paylarındaki değişim	1.105.800	2.428.400
Dönem karının kontrol gücü olmayan paylara atfolan kısmı	(593.406)	107.767
Dönem sonu bakiyesi	3.048.561	2.536.167

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

21. HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

31 Aralık tarihlerinde sona eren dönemlere ait hasılat detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Uçak bakım gelirleri	2.913.366.933	2.433.733.422
Pool gelirleri	1.509.925.784	1.145.833.485
Komponent bakım gelirleri	1.157.780.325	990.558.841
Hat bakım gelirleri	942.307.945	847.775.425
Malzeme satış geliri	308.525.514	179.043.657
Motor bakım gelirleri	292.344.379	197.720.372
Diğer	211.048.367	135.425.604
Hasılat	7.335.299.247	5.930.090.806
Satışların maliyeti (-)	(5.899.580.247)	(4.699.790.524)
Brüt Kar	1.435.719.000	1.230.300.282

31 Aralık tarihlerinde sona eren dönemlere ait satışların maliyeti aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Malzeme gideri	1.916.413.492	1.624.257.338
Personel gideri	1.516.967.201	1.269.421.892
Tamir gideri	985.909.944	698.947.188
Hizmet giderleri	624.132.591	428.350.477
Amortisman gideri	493.142.948	426.925.754
Nakliye gideri	219.780.080	151.977.458
Ekipman ve komponent kira giderleri	33.696.613	15.761.117
Aydınlatma, ısıtma ve su giderleri	31.003.133	20.659.511
Kira giderleri	25.443.196	24.774.177
Gümrük müşavirliği giderleri	24.577.653	21.656.212
Diğer	28.513.396	17.059.400
	5.899.580.247	4.699.790.524

22. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA SATIŞ DAĞITIM GİDERLERİ VE GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemine ait genel yönetim giderleri detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Personel gideri	226.377.788	175.302.973
Amortisman gideri	117.081.666	79.321.766
Hizmet giderleri	81.507.512	58.046.844
Malzeme gideri	21.456.893	14.358.877
Aydınlatma, ısıtma ve su giderleri	11.687.698	8.532.794
Kira giderleri	1.437.782	8.757.190
Diğer	85.419.839	51.819.929
	544.969.178	396.140.373

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

22. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA SATIŞ DAĞITIM GİDERLERİ VE GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (devamı)

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemine ait pazarlama, satış ve dağıtım giderleri detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Personel giderleri	16.251.706	14.486.847
Reklam tanıtım ve promosyon giderleri	9.456.564	9.262.046
Amortisman gideri	8.130.419	6.888.310
Hizmet giderleri	1.233.628	4.195.137
Malzeme gideri	230.676	1.579.844
Diğer	4.047.843	4.899.234
	39.350.836	41.311.418

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemine ait araştırma ve geliştirme giderleri detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Personel gideri	24.349.418	14.755.973
Amortisman gideri	2.890.066	474.655
Hizmet giderleri	1.568.558	1.885.450
Diğer	1.984.131	488.840
	30.792.173	17.604.918

23. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİR VE GİDERLER

31 Aralık tarihlerinde sona eren dönemlere ait esas faaliyetlerden diğer gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Sigorta, tazmin ve ceza gelirleri	26.365.757	5.676.135
Ticari faaliyetlerden kur farkı gelirleri, net	22.769.038	4.480.843
Konusu kalmayan dava karşılıkları (Not 18)	14.951.528	3.985.888
Tesis bakım geliri	4.459.525	4.724.765
Ticari alacaklardan vade farkı geliri	3.676.511	2.348.648
Diğer	20.053.722	10.281.036
	92.276.081	31.497.315

31 Aralık tarihlerinde sona eren dönemlere ait esas faaliyetlerden diğer giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Sözleşmeden doğan ceza giderleri	27.465.764	26.945.923
Dava karşılık giderleri (Not 18)	12.272.057	4.168.327
İşe başlatmama (iş güvencesi) tazminat giderleri	5.333.115	2.795.829
Diğer	9.591.444	5.573.141
	54.662.380	39.483.220

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

24. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemine ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin/giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Duran varlık satış karları/(zararları)	1.724.464	(33.765)
	1.724.464	(33.765)

25. ÇEŞİT ESASINA GÖRE SINIFLANDIRILMIŞ GİDERLER

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait giderler fonksiyon bazında gösterilmiş olup detayları Not 21 ve 22’de yer almaktadır.

26. FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait finansman gelirleri detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Kur farkı gelirleri	2.250.037	116.190.415
Faiz gelirleri	5.084.345	1.469.944
	7.334.382	117.660.359

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait finansman giderleri detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Kıdem tazminatı faiz maliyeti (Not 19)	16.578.724	12.879.532
Kiralama yükümlülüklerine ilişkin faiz giderleri	11.349.295	-
Kredi faiz giderleri	672.010	8.329.956
Banka masrafları	218.318	138.961
	28.818.347	21.348.449

27. DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren hesap döneminde Grup’un kar veya zarardan yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı geliri (8.033.208) TL tutarında gider (31 Aralık 2018: (15.669.126) TL tutarında gider), kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı geliri ise 675.330.120 TL tutarında gelir (31 Aralık 2018: 1.270.229.039 TL tutarında gelir) gerçekleşmiştir.

28. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

31 Aralık tarihleri itibarıyla ticari dönem vergisiyle ilgili varlıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kurumlar vergi karşılığı	-	210.018.478
Peşin ödenen vergiler	(48.054.181)	(313.074.612)
Dönem karı vergi varlığı	(48.054.181)	(103.056.134)

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

28. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait vergi gideri detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Cari dönem kurumlar vergi geliri/(gideri)	9.368.995	(181.245.875)
<i>Cari dönem vergi gideri</i>	-	(181.245.875)
<i>Geçmiş döneme ait düzeltmeler</i>	9.368.995	-
Ertelenmiş vergi gideri	(23.626.245)	(71.133.451)
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri	(14.257.250)	(252.379.326)

Kurumlar Vergisi

Grup, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Grup’un cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler (varsa geçmiş yıl zararları ve tercih edildiği takdirde kullanılan yatırım indirimleri) düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları İle Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı yüzde 20’den yüzde 22’ye çıkarılmıştır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren dönem itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden yüzde 22 (2018: yüzde 22) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir.

Türkiye’de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

Ertelenmiş Vergi Varlık ve Yükümlülükleri

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TFRS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı kanun kapsamında, 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihli finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturacak kısmı için yüzde 22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise yüzde 20 oranı ile hesaplanmıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

28. VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (devamı)*Ertelenmiş Vergi Varlık ve Yükümlülükleri (devamı)*

31 Aralık tarihleri itibarıyla hesaplanan ertelenen vergi yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Devlet teşvik ve yardımları	100.876.910	-
Kıdem tazminatı karşılığı	38.633.529	31.296.623
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	12.710.768	12.253.712
İzin karşılığı	6.365.006	5.558.175
Dava karşılıkları	5.835.090	6.468.728
Stoklar	(236.784.444)	(101.523.494)
Sabit kıymetler	(268.078.918)	(232.863.942)
Diğer	14.549.041	13.060.831
	(325.893.018)	(265.749.367)

31 Aralık tarihleri itibarıyla hesaplanan ertelenen vergi yükümlülükleri hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem başındaki ertelenmiş vergi yükümlülüğü	265.749.367	130.212.045
Ertelenmiş vergi gideri	23.626.245	71.133.451
TFRS 9'un ilk uygulamasına ilişkin düzeltme (*)	-	1.968.879
Tanımlanmış emeklilik paylarındaki aktüeryal kayıp ve kazançların vergi gideri	(2.265.776)	(4.419.517)
Yabancı para çevrim farkları	38.783.182	66.854.509
Dönem sonu ertelenmiş vergi yükümlülüğü	325.893.018	265.749.367

(*) Grup, 1 Ocak 2018 tarihinde TFRS 9 'u uygulamıştır, seçilen geçiş yöntemine göre karşılaştırmalı bakiyeler yeniden düzenlenmemiştir.

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait vergi mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Vergi karşılığının mutabakatı:		
Faaliyetlerden elde edilen vergi öncesi kar	785.748.535	914.344.226
%22 vergi oranı ile hesaplanan vergi	(172.864.678)	(201.155.730)
Vergi etkileri:		
- yatırım teşviği	150.994.952	107.354.363
- indirimler	4.760.570	22.454.444
- özkaynaktan pay alma muhasebesi	(2.337.141)	12.125.353
- kanunen kabul edilmeyen giderler	(36.542.690)	(28.050.431)
- çevrim farkları	41.731.737	(165.107.325)
	(14.257.250)	(252.379.326)

29. PAY BAŞINA KAZANÇ

Pay başına karı azaltıcı etkisi bulunan özkaynak kalemi (dilutive equity instruments) bulunmamaktadır. Toplam pay adedinin dönemler itibarıyla ağırlıklı ortalaması ve pay başına karın hesaplaması aşağıda gösterildiği gibidir:

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

29. PAY BAŞINA KAZANÇ (devamı)

	1 Ocak – 31 Aralık 2019	1 Ocak – 31 Aralık 2018
1 Ocak itibarıyla toplam pay adedi (tam adet)	960.850.000	960.850.000
31 Aralık itibarıyla pay adedi (tam adet)	960.850.000	960.850.000
Toplam hisse adedinin dönem içerisindeki ağırlıklı ortalaması (tam adet)	960.850.000	960.850.000
Dönem net karı	772.084.691	661.857.133
Pay başına kar (Kr)	80,35	68,88

30. DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Eski Bakanlık İsmi: T.C. Ticaret Bakanlığı) Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'ne 01.03.2018 tarihinde başvuru yapılan yazı 20 Haziran 2018 tarihli (51664236-401.01-E.66875) sayılı dilekçeyle onaylanmış ve 29 Haziran 2018 tarihli A-138160 numaralı 600.000.000 TL tutarındaki İstanbul Yatırım Teşvik Belgesi verilmiştir. Bu teşvik belgesiyle beraber "bölgesel teşvik" kapsamına girilmiştir. Bu kapsamda; KDV İstisnası, Gümrük Vergisi İndirimi, Kurumlar Vergisi İndirimi ve Sigorta Primi İşveren Hisse Desteği maddelerinden yararlanmaya hak kazanılmıştır. Yatırım Teşvik Belgesinde sabit olarak vergi indirimi %50 ve yatırıma katkı oranı %15 olarak belirlenmiştir. Bu destekler 31 Aralık 2022 tarihine kadar özel olarak Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Resmi Gazetede yayımlanmış ve iki katına çıkartılmıştır. Böylece vergi indirimi %100, yatırıma katkı oranı %30 olarak uygulanmaktadır. Şubat 2019'da A-138160 numaralı Teşvik Belgesinin toplam yatırım tutarı 755.768.999 TL'ye artırılarak güncellenmiştir. Ardından 20 Ekim 2019 tarihinde tekrar güncellemeye gidilmiş ve B-138160 numaralı Teşvik Belgesinin toplam yatırım tutarı artırılmıştır. C-138160 sayılı teşvik belgesi yatırım tutarı 1.033.520.000 TL olarak güncellenmiştir.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla yatırım teşvik belgesi kapsamında 1.216.844.403 TL tutarında yatırım gerçekleşmiş olup, 365.053.319 TL tutarında vergi avantajı elde etmiştir. Grup 2018 ve 2019 yıllarında toplam 264.176.409 TL tutarında vergi avantajından yararlanmıştır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla finansal tablolara yansıyan ertelenmiş vergi varlığı tutarı 100.876.910 TL'dir (2018: Bulunmamaktadır).

31. KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerine ilişkin kur değişimin etkilerinin analizi Not 33'te yer almaktadır.

32. YÜKSEK ENFLASYONLU EKONOMİDE RAPORLAMA

Grup SPK'nın 17 Mart 2005 tarihinde aldığı karar doğrultusunda 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasına son vermiştir.

33. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

(a) Sermaye risk yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir. Grup'un sermaye yapısı açıklanan finansal borçları da içeren borçlar ve sırasıyla nakit ve nakit benzerleri, ödenmiş sermaye, yedekler ile geçmiş yıl karlarını içeren özkaynaklar kalemlerinden oluşmaktadır.

(b) Finansal risk faktörleri

Grup faaliyetleri nedeniyle piyasa riski (kur riski, gerçeğe uygun değer faiz oranı riski, nakit akımı faiz oranı riski ve fiyat riski), kredi riski ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetimi programı genel olarak mali piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (DEVAMI)*(b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)*

31 Aralık 2019	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (*)	1.431.293.224	325.439.188	158.916	6.081.308	26.868.411
-Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	15.506.877	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.431.293.224	136.770.378	158.916	6.081.308	26.868.411
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	188.668.810	-	-	-
-teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	15.506.877	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	215.272.390	-	(374.681)	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	(215.272.390)	-	374.681	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (DEVAMI)

(b) *Finansal Risk Faktörleri (devamı)*

31 Aralık 2018	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar		
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (*)	1.423.845.662	270.932.815	-	1.695.277	35.019.019
-Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	13.712.912	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.423.845.662	106.796.867	-	1.695.277	35.019.019
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	164.135.948	-	-	-
-teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	13.712.912	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	136.583.078	-	(51.766)	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	(136.583.078)	-	51.766	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-
-Değer Düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-
-Net değer teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (DEVAMI)

(b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi

Finansal aracın taraflarından birinin sözleşmeye bağlı yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle Grup'a finansal bir kayıp oluşturması riski, kredi riski olarak tanımlanır.

Grup'un kredi riski temel olarak ticari alacaklarına ilişkindir. Bilançoda gösterilen tutar Grup yönetiminin önceki tecrübelerine ve cari ekonomik şartlara bağlı olarak tahmin ettiği şüpheli alacaklar düşüldükten sonraki net tutardan oluşmaktadır. Grup'un kredi riski çok sayıda müşteriyle çalışıldığından dolayı dağılmış durumdadır ve önemli bir kredi risk yoğunlaşması yoktur.

Bilanço tarihi itibarıyla Grup'un vadesi geçmiş ticari alacaklardan karşılık ayrılmamış olanlara ilişkin aldığı nakit teminat ve teminat mektupları toplamı 15.506.877 TL'dir (31 Aralık 2018: 13.712.912 TL). Bilanço tarihi itibarıyla, vadesi geçmiş ticari alacaklardan karşılık ayrılmış olanlara ilişkin alınan teminatlar bulunmamaktadır.

	Ağırlıklandırılmış ortalama zarar oranı %	Brüt defter değeri	Zarar karşılığı
Cari (vadesi geçmemiş)	%1,61	85.965.614	1.384.046
Vadesi 1-30 gün geçenler	%2,65	88.887.799	2.355.527
Vadesi 31-90 gün geçenler	%4,38	139.442.124	6.107.565
Vadesi 91-180 gün geçenler	%11,18	43.434.895	4.856.021
Vadesi 180+ gün geçenler	%26,36	18.276.925	4.817.523
		376.007.357	19.520.682

Değer düşüklüğü

Ticari alacaklar için ayrılan şüpheli alacak karşılığı, dava konusu alacaklar için ayrılmış karşılıklar ve geçmiş tahsil edilememe tecrübesine dayanılarak hesaplanmış karşılıklardan oluşmaktadır. Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait şüpheli alacak karşılığındaki değişimi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019	1 Ocak - 31 Aralık 2018
Dönem başı ayrılmış karşılık	136.583.078	103.820.029
TFRS 9'un ilk uygulamasına ilişkin düzeltme (*)	-	8.949.448
Yabancı para çevrim farkı	36.600.200	19.506.773
TFRS 9 cari dönem (gideri)/geliri	(285.763)	8.657.891
Cari dönem gideri	50.689.613	4.534.981
Tahsil edilen alacak	(8.314.738)	(8.886.044)
Dönem sonu bakiye	215.272.390	136.583.078

(*) Grup, 1 Ocak 2018 tarihinde TFRS 9'u uygulamıştır, seçilen geçiş dönemine göre karşılaştırmalı bakiyeler yeniden düzenlenmemiştir.

Likidite riski yönetimi

Likidite riski yönetimi ile ilgili esas sorumluluk, yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu, Grup yönetiminin kısa, orta ve uzun vadeli fonlama ve likidite gereklilikleri için, uygun bir likidite riski yönetimi oluşturmuştur. Grup, likidite riskini tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip etmek ve finansal varlık ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlamak suretiyle yönetir.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait****Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (DEVAMI)(b) *Finansal Risk Faktörleri (devamı)**Likidite riski yönetimi(devamı)*

Aşağıdaki tablo, Grup'un türev niteliğinde olmayan finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Aşağıdaki tablolar, Grup'un yükümlülükleri iskonto edilmeden ve ödemesi gereken en erken tarihler esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu yükümlülükler üzerinden ödenecek faizler aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir.

Grup, tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip ederek ve finansal varlıkların ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlayarak, likidite riskini yönetir.

Likidite riski tabloları**31 Aralık 2019**

Beklenen Vadeler	Defter Değeri	Sözleşme Uyarınca Nakit		3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
		Çıktılar	Toplamı			
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler						
Finansal borçlar	360.952.776	363.280.337	28.108.455	335.171.882	-5	-
Ticari borçlar	699.857.333	701.348.056	701.348.056	-	-	-
Finansal kiralama	189.443.238	237.775.840	-	33.627.144	65.716.469	138.432.227
Diğer borçlar	177.343.819	177.343.819	177.343.819	-	-	-
Toplam	1.427.597.166	1.479.748.052	906.800.330	368.799.026	65.716.469	138.432.227

31 Aralık 2018

Beklenen Vadeler	Defter Değeri	Sözleşme Uyarınca Nakit Çıktılar		3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
		Toplamı	3 Aydan Kısa			
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler						
Finansal borçlar	25.052.709	25.052.709	25.052.709	-	-	-
Ticari borçlar	529.284.510	530.482.980	530.482.980	-	-	-
Diğer borçlar	209.912.451	209.912.451	209.912.451	-	-	-
Toplam	764.249.670	765.448.140	765.448.140	-	-	-

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (DEVAMI)

(b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Piyasa riski yönetimi

Grup'un faaliyetleri öncelikle, aşağıda ayrıntılarına yer verildiği üzere, döviz kurundaki değişiklikler ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır. Piyasa riskleri ayrıca, duyarlılık analizleri ile değerlendirilmektedir. Cari yılda Grup'un maruz kaldığı piyasa riskinde veya maruz kalınan riskleri yönetim ve ölçüm yöntemlerinde, önceki yıla göre bir değişiklik olmamıştır.

Kur riski yönetimi

Yabancı para cinsinden işlemler, kur riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Grup'un yabancı para cinsinden parasal ve parasal olmayan varlıklarının ve parasal ve parasal olmayan yükümlülüklerinin bilanço tarihi itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir:

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (DEVAMI)

(b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

Grup'un 31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla döviz pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019					31 Aralık 2018				
	TL Toplam	TL	Avro	GBP	Diğer	TL Toplam	TL	Avro	GBP	Diğer
1. Ticari Alacaklar	62.803.957	17.271.992	44.418.333	580.111	533.521	128.368.522	40.354.558	86.204.553	6.919	1.802.492
2a. Parasal Finansal Varlıklar	22.372.071	19.889.052	2.462.178	20.841	-	20.616.157	14.065.393	6.539.874	10.891	-
2b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Diğer	73.113.872	64.556.261	7.585.907	775.022	196.682	24.591.610	8.634.291	15.827.623	129.696	-
4. Dönen Varlıklar Toplamı (1+2+3)	158.289.900	101.717.305	54.466.419	1.375.974	730.203	173.576.290	63.054.242	108.572.050	147.506	1.802.492
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6a. Parasal Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Diğer	6.182.580	2.287.157	3.895.423	-	-	-	-	-	-	-
8. Duran Varlıklar Toplamı (5)	6.182.580	2.287.157	3.895.423	-	-	-	-	-	-	-
9. Toplam Varlıklar (4+6)	164.472.480	104.004.462	58.361.841	1.375.974	730.203	173.576.290	63.054.242	108.572.050	147.506	1.802.492
10. Ticari Borçlar	280.595.272	212.612.719	62.078.742	3.940.430	1.963.381	166.123.457	103.580.635	52.971.882	4.764.143	4.806.797
11. Finansal Yükümlülükler	372.947.353	40.090.230	332.857.123	-	-	25.052.709	25.052.709	-	-	-
12a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	375.997.028	361.694.092	13.643.041	41.029	618.866	321.936.108	306.832.775	14.755.561	36.783	310.988
13. Kısa Vadeli Yük. Toplamı (10+11+12)	1.029.539.653	614.397.041	408.578.906	3.981.459	2.582.247	513.112.273	435.466.119	67.727.443	4.800.927	5.117.785
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	50.291.153	50.289.158	1.995	-	-	-	-	-	-	-
16a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	175.606.944	175.606.944	-	-	-	142.257.363	142.257.363	-	-	-
17. Uzun Vadeli Yük. Toplamı (14+15+16)	225.898.097	225.896.102	1.995	-	-	142.257.363	142.257.363	-	-	-
18. Toplam Yükümlülükler (13+17)	1.255.437.750	840.293.143	408.580.901	3.981.459	2.582.247	655.369.636	577.723.482	67.727.443	4.800.927	5.117.785
19. Net Yabancı Para Varlık / (Yükümlülük) Pozisyonu (9-18)	(1.090.965.270)	(736.288.681)	(350.219.060)	(2.605.485)	(1.852.044)	(481.793.346)	(514.669.240)	40.844.607	(4.653.421)	(3.315.293)
20. Parasal Kalemler Net Yabancı Para Varlık / (yükümlülük) pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-15-16a)	(618.657.750)	(265.831.063)	(348.057.349)	(3.339.478)	(1.429.860)	(42.191.486)	(74.213.393)	39.772.545	(4.746.334)	(3.004.305)

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait Konsolide****Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (DEVAMI)*(b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)**Kur riski yönetimi (devamı)**Kur riskine duyarlılık*

Grup, başlıca TL, Avro ve İngiliz Sterlini (“GBP”) (2018: TL, Avro ve GBP) cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır. Aşağıdaki tablo Grup’un TL, Avro ve GBP (2018: TL, Avro ve GBP) kurlarındaki %10’luk artışa ve azalışa olan duyarlılığını göstermektedir. %10’luk oran, üst düzey yöneticilere Grup içinde kur riskinin raporlanması sırasında kullanılan oran olup, söz konusu oran yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade etmektedir. Duyarlılık analizi sadece dönem sonundaki açık yabancı para cinsinden parasal kalemleri kapsar ve söz konusu kalemlerin dönem sonundaki %10’luk kur değişiminin etkilerini gösterir. Pozitif değer, kar/zararda ve diğer özkaynak kalemlerindeki artışı ifade eder.

**31 Aralık 2019
Vergi Öncesi Kar / (Zarar)**

	<u>Yabancı paranın %10 değer kazanması</u>	<u>Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi</u>
1- TL net varlık / yükümlülüğü	(26.583.106)	26.583.106
2- TL riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- TL net etki (1+2)	<u>(26.583.106)</u>	<u>26.583.106</u>
4- Avro net varlık / yükümlülük	(34.805.735)	34.805.735
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Avro net etki (4+5)	<u>(34.805.735)</u>	<u>34.805.735</u>
7- GBP net varlık / yükümlülüğü	(333.948)	333.948
8- GBP riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- GBP net etki (7+8)	<u>(333.948)</u>	<u>333.948</u>
10- Diğer net varlık / yükümlülüğü	(142.986)	142.986
11- Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-
12- Diğer net etki (10+11)	<u>(142.986)</u>	<u>142.986</u>
TOPLAM (3+6+9+12)	<u>(61.865.775)</u>	<u>61.865.775</u>

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI
31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait Konsolide
Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar
(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

33. FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (DEVAMI)

(b) Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

Kur riskine duyarlılık (devamı)

31 Aralık 2018
Vergi Öncesi Kar / (Zarar)

	Yabancı paranın %10 değer kazanması	Yabancı paranın %10 değer kaybetmesi
1- TL net varlık / yükümlülüğü	(7.421.339)	7.421.339
2- TL riskinden korunan kısım (-)	-	-
3- TL net etki (1+2)	(7.421.339)	7.421.339
4- Avro net varlık / yükümlülük	3.977.255	(3.977.255)
5- Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Avro net etki (4+5)	3.977.255	(3.977.255)
7- GBP net varlık / yükümlülüğü	(474.633)	474.633
8- GBP riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- GBP net etki (7+8)	(474.633)	474.633
10- Diğer net varlık / yükümlülüğü	(300.430)	300.430
11- Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-
12- Diğer net etki (10+11)	(300.430)	300.430
TOPLAM (3+6+9+12)	(4.219.149)	4.219.149

c) Faiz oranı riski

Grup'un değişken faizli finansal aracı olmadığı için, faiz oranı riskine maruz kalmamaktadır.

TÜRK HAVA YOLLARI TEKNİK ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIĞI**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait Konsolide****Finansal Tablolara İlişkin Dipnotlar**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, Türk Lirası (TL) olarak gösterilmiştir.)

34. FİNANSAL ARAÇLAR*Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri*

	İtfa edilmiş değerlerden gösterilen finansal varlıklar	İtfa edilmiş değerlerden gösterilen finansal yükümlülükler	Kayıtlı değer
31 Aralık 2019			
<u>Finansal varlıklar</u>			
Nakit ve nakit benzerleri	26.868.411	-	26.868.411
Ticari alacaklar	1.756.732.412	-	1.756.732.412
Diğer alacaklar	6.240.224	-	6.240.224
<u>Finansal yükümlülükler</u>			
Finansal borçlar	-	360.952.776	360.952.776
Finansal kiralamarlar	-	189.443.238	189.443.238
Ticari borçlar	-	699.857.333	699.857.333
Diğer borçlar	-	177.343.819	177.343.819
	İtfa edilmiş değerlerden gösterilen finansal varlıklar	İtfa edilmiş değerlerden gösterilen finansal yükümlülükler	Kayıtlı değer
31 Aralık 2018			
<u>Finansal varlıklar</u>			
Nakit ve nakit benzerleri	35.019.019	-	35.019.019
Ticari alacaklar	1.694.778.477	-	1.694.778.477
Diğer alacaklar	1.695.277	-	1.695.277
<u>Finansal yükümlülükler</u>			
Finansal borçlar	-	25.052.709	25.052.709
Ticari borçlar	-	529.284.510	529.284.510
Diğer borçlar	-	209.912.451	209.912.451

35. BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.